

VÁRNEGYED

Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros



AKADÁLYMENTESÍTÉS A SZÍVEKBEN

Nagy Sándor katolikus pap

9. oldal

**PLAKÁTOK
ÉS ADOK-KAPOK:
KAMPÁNY VAN!**

7. oldal

**A HEGYALJA ÚTI
BALESET HELYSZÍNÉT
ELEMEZTÜK**

15. oldal

**FELROBBANTOTTA
VOLNA HENTZI
A LÁNCHIDAT**

26. oldal

A MÁRAIKULT MÁJUSI PROGRAMJAI

05.08. 16:00 **Tavaszi Hangverseny**
az I. kerületi Farkas Ferenc Zeneiskola éves hangversenye



05.10. 19:00 **MáraiKör Akusztik**
Amour Parisien koncert

05.14. 18:00 **Kutyával az élet**
Felelős kutyatartás a gyakorlatban
találkozó a Vérmezőn a Babits Mihály szobornál

05.15. 19:00 **Krisztina Klasszik**
Kiss Gy. László tárogatóművész koncertje

05.16. 19:30 **Boldog, szomorú dal**
Fesztbaum Béla estje
Kosztolányi és Karinthy írásaiból



05.21. 19:00 **Helytörténet helyben Saly Noémivel**
A Horváth-kert története

1013 Budapest, Krisztina tér 1.

További részletek a www.maraikult.hu weboldalon.



Plakáterdő

Csúcsidő a Széll Kálmán téren. Emberek hada rohan egyik villamostól a másikig. Néha még zene is szól, énekhang keveredik a közlekedés morájába. Pártaktivisták állják útjukat a dolguk után siető választópolgároknak és keresztkérdésekkel bombázzák őket. Nagy a merítés, így kisebb a siker, nehéz kiszűrni a kerületieket Buda fordítókörongján.

Közéleti agorává váltak a terek és a főbb közlekedési csomópontok, érvek és vélemények ütköznek, szórólapok cserélnek gazdát. Mindkét részről jön ígérget: a választó x-et ígér a megfelelő helyre, a politikus meg rábólint az ötletre vagy a kérésre. Mindenki a szebbik arcát mutatja, és sajnálhatjuk is, hogy nincs folytatólagosan minden évben, minden hónapban, minden héten kampány, hiszen akkor minden utca frissen felmosva tündökölné, minden szemetes időben ürítve volna.

Tehát kampány van, június 9-én döntünk arról, hogy ki vezeti tovább az I. kerületet, és kikből áll majd az önkormányzat testülete. És csak az nem látja, hogy kemény küzdelem zajlik Budavárért, aki világtalan. Budapesten ugyanakkor nem példa nélküli, hogy hat polgármesterjelölt száll ringbe kerületéért. Ha például a ferencvárosi, hangos politikai botrányokkal tarkított elmúlt ciklust vesszük alapul, akár fel is állíthatjuk a tézist: ahol nincs kellő helyi beágyazottsága és elismertsége a polgármesternek, valamint nem övezi legalább minimális közmegegyezés az általa képviselt irányokat és elhatározásokat, az okkal számíthat trónkövetelésre.

Mindeközben az is látható, hogy sötét fellegek gyülekeznek a Kapisztrán tér felett. A Vár ikonikus vendéglátóhelye, a Ruszwurm cukrászda körüli bizonytalanságok (Bezár? Nem zár be?), a jövedelempótló jellegű javadalmazások, a bérlakások elidegenítési folyamatának idegőrlő módon elnyújtott folyamata nem vetnek jó fényt a városrész vezetésére.

Most csak remélni lehet, hogy az a rengeteg szép, akár látványtervekkel is meg támogatott ígérget, amely most a politikai boszorkánykonyhák mélyéről elénk kerül, ösztől gyorsuló ütemben el is kezd valósággá válni, hiszen a kerület fejlődése, erősödése ideológiától és pártállástól függetlenül mindenki érdeke.

Kuthi Áron
főszerkesztő



Impresszum

A BUDAPEST I. KERÜLET
BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT LAPJA
Kiadó: Budavári Média és Városmarketing Kft.
Szerkesztőség: 1011 Budapest, Szilágyi Dezső tér 4.
Telefon: +36-1/611-6493
Írjon nekünk: info@varnegyed.hu
Hirdetés: hirdetes@varnegyed.hu
ISSN 2060-6303

VÁRNEGYED
Budai Vár • Gellérthegy • Krisztinaváros • Tabán • Víziváros

Főszerkesztő: Kuthi Áron
Munkatársak: Schmidt Gábor, Tari Tamás
Fotó: Mudra László, Tóth Tibor
Nyomdai előkészítés: Crood Comp
Nyomda: Mediaworks Hungary Zrt.
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza! Minden jog fenntartva!



Emlékszóló

A Főpolgármesteri Hivatalban április 25-én átvette az I. kerület Budavári Polgárőr, Önkéntes Tűzoltó, Egészség- és Természetvédő Egyesület a Fővárosért Emlékszólót. A Fővárosi Közgyűlés még márciusban döntött zárt ülésen arról, hogy idén ezt az elismerést a budavári polgárőrök kapják. A főváros indoklása szerint az emlékszólót az egyesület a főváros, különösen az I. kerület közbiztonságának fenntartásában, javításában, illetve rendvédelmének területén nyújtott kiemelkedő tevékenységéért kapta. A szólót Hegedűs György, az egyesület elnöke vette át.

Vnegyed

Betoppant



Április 24-én váratlan vendége volt a kerületi kormánypárti jelöltek kampánystábjának a Batthyány téren, Böröcz Lászlót és csapatát Szentkirályi Alexandra, a Fidesz főpolgármester-jelöltje társaságában Orbán Viktor miniszterelnök látogatta meg.

Forrás: Facebook



Forrás: Facebook

Második lett az első

Április 17-én adták át az Egyensúly Intézet által kiosztott Településindex-díjakat a Gödöllői Királyi Kastély dísztermében. Az I. kerület a második helyezést ért el a budapesti kerületek rangsorában, a díjat V. Naszályi Márta polgármester vette át. Budapest I. kerületének második helyezése elsősorban az alacsony bűnözési rátának (10 bűncselekmény/1000 lakos), a diplomások magas arányának (50 százalék), valamint a kiemelkedően magas egy főre jutó iparüzési adóbevételeknek (86 000 Ft/fő) köszönhető.

Vn

Díjazták az egyenruhásokat

Április 26-án Kerekes Gábor rendőr zászlós Szent György-díjat, Berhidai Ákos tűzoltó főtörzsőrmester Szent Flórián-díjat, 30 rendőr, 10 tűzoltó és egy polgárőr pedig a Közbiztonsági Közalapítvány pénztalaját vehette át a Budavári Városházán. Az eseményen V. Naszályi Márta polgármester és Vecsey András, a közalapítvány elnöke is köszöntőt mondott.

TT



Fotó: Mudra László

Öt szavazólapot kapnak a budaváriak

Különleges lesz a június 9-i önkormányzati és európai parlamenti választás

Június 9-én, az idei önkormányzati választásokon kerületi polgármestert és helyi képviselőket, valamint főpolgármestert és fővárosi képviselőket is választanak a budaváriak. Mivel a legutóbbi választás óta csökkent az I. kerület lakossága, kevesebb a választókerület és kevesebb képviselő ül majd a helyi testületben. Május 6-án derül ki, kik lesznek fent a szavazólapokon.

Bő egy hónap múlva ismét választások lesznek Magyarországon; mint azt az I. kerületiek is megtapasztalhatták, április 20-án hivatalosan is megkezdődött a választási kampány, azóta gyűjthetik az indulásukhoz szükséges ajánló aláírásokat a polgármester- és képviselőjelöltek.

Az I. kerületben 21 087 választópolgár szerepel a választói névjegyzékben, ők jogosultak jelöltek támogatni a helyi választáson. Mivel a választásra jogosultak száma a legutóbbi voksolás óta 25 ezer alá csökkent, a 2019-es tíz helyett idén már csak nyolc egyéni választókerületben indulnak a jelöltek. Az induláshoz a polgármester-jelölteknek 300, a képviselőjelölteknek kerületünkben 25–28 érvényes támogató aláírást kell leadniuk (vagyis az adott választókerület szavazószámának egy százalékát).

Az önkormányzati választáson azok választhatnak, akiknek az adott településen van a lakó- vagy bejelentett tartózkodási helyük, azaz életvitelszerűen ott élnek, vagy legalábbis három hónapnál hosszabb ideig tartózkodnak.



Mint arról a Várnegyed beszámolt, az idei, június 9-i voksolás különleges lesz, első alkalommal szavazunk ugyanis egyszerre az önkormányzati és az európai parlamenti képviselőkről. Budapesten kapják a legtöbb szavazólapot – szám szerint ötöt – a választópolgárok: szavazhatnak a főpolgármesterre, a Fővárosi Közgyűlés pártlistáira, a kerületi polgármesterre, a kerületi egyéni választókerületi képviselőre, valamint az EP-pártlistákra.

A Nemzeti Választási Iroda tájékoztatása szerint az önkormányzati jelöltek május 6-ig kell bejelenteni, akiknek addigra kell összeszedniük az induláshoz szükséges számú aláírásokat. A jelöltek indulása az aláírások érvényességének ellenőrzését követően válik jogerőssé. Május 6-án a jelöltek, május 7-én pedig a listák szavazólapjait sorolják ki.

Főpolgármester és polgármester az lesz, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapja. A Fővárosi Közgyűlésbe azok a pártok küldhetnek képviselőket, akiknek a listája eléri az öt százalékos küszöböt.

Az I. kerületi képviselő-testület – attól függően, hogy a nyertes polgármester-jelölt elindul-e egyéni képviselőként – 11 vagy 12 tagú lesz. (Utóbbira van nagyobb esély, így a következő ciklusban előfordulhat, hogy mivel páros létszámú lesz a grémium, egyes esetekben szavazategyenlőség alakulhat ki. Viszont ezt úgy kell tekinteni, mintha a nemek győztek volna.) A budavári képviselő-testületet nyolc egyéni és három, úgynevezett kompenzációs listáról bejutó képviselő fogja alkotni. Az egyéni körzetekben az nyer, aki a legtöbb érvényes szavazatot kapja. A kompenzációs listák között pedig – nagyon leegyszerűsítve – a vesztesek töredékszavazatait osztják ki, a jogszabályban meghatározott képlet alapján. Az öt százalékos küszöb ezekre a listákra is vonatkozik.

Az EP-választás szempontjából az egész ország egyetlen választókerületnek számít, a választópolgárok pártlistákra voksolhatnak, itt is el kell érni az öt százalékot. Magyarország 21 európai parlamenti képviselői helyet tölthet be.

Schmidt

Rajtvonalhoz készülnek a jelöltek

Hat polgármesterjelölt és több mint negyven egyéni képviselőjelölt kezdte meg az I. kerületben a választói aláírások gyűjtését. A Fidesz összes jelöltje összeszedte már az induláshoz szükséges számú aláírást. A kitelepülések, kampányesemények egymást érik a kerület forgalmasabb csomópontjain.

Az I. kerületben – a lapzártánkkor rendelkezésre álló adatok szerint – eddig hat polgármesterjelölt vette fel az ajánlóíveket: Árendás Mónika (Mi Hazánk), Bakk Magdolna (Szolidaritás–Lokálpatrióták7–Helló Pesterzsébetiek), Böröcz László (Fidesz–KDNP), Dóczi Péter (Alternatíva Párt), Dr. Nánásiné Aboonyi Gyöngyi (Magyar Kétfarkú Kutypárt) és V. Naszályi Márta (Várunk Egyesület–DK–MSZP–Párbeszéd–ZÖLDEK–Momentum–MMN). Közülük Böröcz László már április 20-án le is adta az induláshoz szükséges aláírásokat.



A baloldali összefogás jelöltjei (balról jobbra): Dóri Tamás, Váczy Zoltán Kristóf, Budai Balázs, V. Naszályi Márta, Dr. Kun János, Molnár Gábor, Remenyik Ildikó, Nadas Ágnes és Sziklai Attila

Forrás: Facebook

A BALOLDAL KÖZÖSEN INDUL, DE A JOBBIK ÉS AZ LMP KIFAROLT

A kerületet 2019 óta irányító párbeszéd V. Naszályi Márta mártavaly ősze közölte: újra jelölteti magát a 2024-es választáson, akkor viszont még nem derült ki, saját pártján kívül mely formációk polgármester-jelöltjeként indulhat. Azóta azt is bejelentette: közösen indul az önkormányzati választáson a DK, az MSZP, a Momentum, a Párbeszéd, valamint a Várunk Közéleti Egyesület az I. kerületben. A legutóbbi önkormányzati választási kampányban V. Naszályi a most választási szövetséget kötött pártok mellett még az LMP és a Jobbik támogatását is élvezte.

Lapzártánkkor idején a választás.hu adatai szerint a kerületben lévő nyolc egyéni választókerületben öt-öt képviselő-jelölt vette fel az íveket és kezdte meg az aláírásgyűjtést (kivéve az 5. számú körzet, ahol hatan próbálkoznak, köztük egy független jelölt is, Istvánffy Oszkár).



A Fidesz–KDNP jelöltjei (balról jobbra): Wehner Kristóf, Molnár Gábor, Varga Dániel, Fazekas Csilla, Böröcz László, Bauer Eszter, Gulyás Gergely Kristóf, Fróna Levente és Bodnár Előd

Fotó: Facebook

A FIDESZ–KDNP JELÖLTJEI ELSŐKÉNT GYŰJTÖTTÉK BE AZ ALÁÍRÁSOKAT

A Fidesz–KDNP összes jelöltje leadta már az induláshoz szükséges ajánlóíveket, rajtuk kívül lapzártánkkor idején a Magyar Kétfarkú Kutya Párt 4. és 5. egyéni választókerületi jelöltje, Gergely Andrea és Csákány Róbert adta le az aláírt íveket. A baloldali összefogás jelöltjei lapzártánkkor idején még nem gyűjtötték össze a szükséges számú aláírást.

Az eddig felsoroltakon túl minden egyéni választókerületben gyűjtik az aláírásokat az Alternatíva Párt, a Szolidaritás és a Magyar Kétfarkú Kutya Párt aspiránsai. Az idei önkormányzati választáson az I. kerületben nem indul egyéniben a Jobbik, az LMP és a Mi Hazánk.

A jelöltek indulása az aláírások érvényességének ellenőrzését követően válik jogerőssé, erről legkésőbb május 6-ig születik döntés. Lapzártánkkor már nyilvántartásba vették Böröcz Lászlót, a Fidesz–KDNP polgármester-jelöltjét, valamint a kormánypártok összes egyéni képviselő-jelöltjét. Rajtuk kívül két kutypárti jelöltet, Gergely Andreát és Csákány Róbertet vették nyilvántartásba. Ez azt jelenti, hogy az előbb felsorolt aspiránsok neve már bizonyosan szerepelni fog június 9-én a szavazólapokon.

SG

Botránykrónikánk a Ruszwurmtól a próbaidős jegyzői jutalomig

Hivatalosan csak április 20-án kezdődött az önkormányzati választási kampány, ám az első lövések már jóval előbb eldördültek az I. kerületben. Nem véletlenül: a fővárosban itt várható a polgármesterjelöltek közötti legélesebb harc, amelynek számos ütközete lezajlott már az elmúlt másfél évben.

A kerület politikai erőviszonyai 2022 szeptemberében vettek sajátos fordulatot, hiszen egy időközi választás alkalmával a fideszes jelölt, Fazekas Csilla győzelmével többségbe került a jobboldal az önkormányzati testületben, és módosította annak szervezeti és működési szabályzatát. Az azóta eltelt időben számos ügyben feszült egymásnak V. Naszályi Márta polgármester és a képviselő-testület. 2023 végére mintegy harminc, a képviselők által megszavazott, ám a városvezetés által végre nem hajtott határozat született. A nyílt konfliktusban számos váddal illették egymást a szembenálló felek, ezeket vesszük most sorra.

KESERÉDES CUKRÁSZDA-ÜGY

2023. október 9-én robbant ki a Ruszwurm-botrány, amikor Szamos Miklós, a Várban két cukrászdát is üzemeltető Ruszwurm Kft. tulajdonosa azzal vádolta meg az I. kerületi polgármestert, hogy korábban védelmi pénzt kért tőle, és azért veszíti el a cukrászdái üzlethelyiségeit, mert erre nemet mondott. A polgármester rágalmozásért feljelentette Szamost, a rendőrség pedig vesztegetés gyanúja miatt nyomoz. Az ügyet vizsgáló önkormányzati eseti bizottság elmarasztalta a polgármestert, és elküldte jelentését a rendőrségnek és a kormányhivatalnak.

ERŐS SZAVAK

A momentumos Gelencsér Ferenc, a kerület volt alpolgármestere szerint hibázott a kerület vezetése a Ruszwurm és a vári lakások ügyében. Az index.hu megkeresésére elmondta, szerinte az I. kerületről nem mondható el, hogy sikerült erős imázst építeni. Ennek oka, hogy „sokszor úgy tűnhetett, a polgármester nem ismeri a kerület szociokulturális összetételét, nem a budaiaknak, nem a budaiakért politizál”. Csárdi Antal, a körzet országgyűlési képviselője hosszú idő óta a legrosszabb városvezetőnek tartja V. Naszályi Mártát, egyúttal úgy nyilatkozott a telex.hu-nak, hogy gyenge jelöltek indulnak a polgármesterségért.



Nem várt fordulat a testületi ülésen, a molinózás miatt szünetet rendeltek el Fotó: Tóth Tibor

V. Naszályi Márta az előző ciklusban több alkalommal is felszólalt a cég érdekében. Megválasztását követően, 2020 januárjában az önkormányzat egyoldalúan felfüggesztette a cég ellen folyó pert, s ugyanebben az évben úgy módosította a helyi szabályozást, hogy a Ruszwurm a tetemes tartozásai ellenére is engedélyt kaphasson terasznyitásra. Az újraindult perben 2022 őszére született jogerős döntés az üzlethelyiségek kiűréséről. Az önkormányzat a jogerős bírósági döntés ellenére sem ürítette ki másfél éven át a

Ruszwurm Kft. bérleményeit, erre május 9-én reggel 7 órakor kerülhet sor.

PUNCSOS DELIKÁT

2023 végén derült fény arra, hogy a Szentháromság téri delikátot üzemeltető Vári-Punch Bt. hosszú évek óta nem fizet bérleti díjat a kerületnek. Egy 2021-es bírósági ítélet szerint végrehajtás indult a cég ellen, ami azonban elakadt a Polgármesteri Hivatalnál.

Elmondása szerint V. Naszályi Márta újraindította az eljárást. Belső vizsgálatot is elrendelt, erre hivatkozva pedig megtagadta, hogy további részletek láthassanak nyilvánosságot.

DRÁGÁN ADD A RENDSZERED!

2024. február 29-én jelentette be az I. kerületi Fidesz, hogy feljelentést tesznek V. Naszályi Márta ellen az Officium Irodafejlesztő Zrt.-vel kötött szerződés miatt. Szerintük a polgármester 17 millió forintot fizetett ki egy 8 millió forintos munkáért az Országház utca 9. alatti épület beléptető rendszerének kiépítésére és karbantartására.

sára. A vállalkozó később kitüntetés is kapott a polgármestertől.

FELJELENTÉS SÁRA BOTOND ELLEN

V. Naszályi Márta április elején feljelentette Sára Botond budapesti főispánt a legfőbb ügyésznél. A polgármester azt állítja, hogy Sára folytatólagosan féltvényt sért azzal, hogy nem lép fel a fideszes képviselő-testület határozataival ellen, illetve hogy a polgármesteri és jegyzői bejelentések vizsgálatát elmulasztja. V. Naszályi szerint „Sára Botond közvetlenül az I. kerületi polgároknak okoz kárt azzal, hogy nem a kerületi fejlesztéseket, közügyeket segíti, hanem a Fidesz mellett kampányol. Sőt: a kerületi szegényektől veszik el a nekik járó támogatást és lapátolják át egy fideszes kerületi közalapítványba.”

CSALÁDBAN MARAD?

2024. április 16-án jelentette be a helyi Fidesz, hogy feljelentést tesz négy szerződés miatt, amelyeket az önkormányzat és a GAMESZ kötött a polgármester férjével is foglalkoztató NEO Property Services Zrt.-vel. Varga Dániel képviselő szerint a cég akár bruttó 80 millió forint közpénzt is kaphatott a megállapodások



Csatatérre változott a Városháza ülésterme

Fotó: Tóth Tibor

révén, amelyeket kicsivel a 15 millió forintos kerületi közbeszerzési értékhatár alatt, illetve egy esetben versenyztetés nélkül kötöttek meg.

5 MILLIÓS JEGYZŐI JUTALOM

Az áprilisi testületi ülésen a Fidesz kérdőre vonta a polgármestert, miért kaphatott jelentős jutalmat a munkáját tavaly meg-

kezdő jegyző. Szokatlan módon rögtön a próbaideje leteltével 1,5 millió forint plusz juttatást kapott, ami az év végén további 3,6 millió forintos jutalommal egészült ki. Sem a jegyző, sem a polgármester nem adott magyarázatot a jutalmakra, úgy vélik, az interpelláció csak a kormánypárt lejárató kampányának része.

Várnegyed

Az akadálymentesítés a szívekben kezdődik

A Budapest-Tabáni Alexandriai Szent Katalin Plébániatemplomban minden hétfőn különleges misét tartanak: siketek és nagyothallók együtt imádkozhatnak halló testvéreikkel. Nagy Sándor plébános atya azt mondja, a kommunikáció hiányossága perifériára szoríthat, amit jeltolmácsolással lehet áthidalni. Azt tartja: odafigyeléssel sok nehézséget leküzdhetünk.



NAGY SÁNDOR

1984. szeptember 1-én született Budapesten, gyermekkorában szülei elveszítették hallásukat, ezért Sándor atya elsődleges anyanyelve a jelnyelv. Tanulmányai végeztével 2016. június 11-én szentelték pappá. Előbb Szentendrén a Keresztelő Szent János plébánia káplánja lett, majd a Budavári Nagyboldogasszony templom, ismertebb nevén a Mátyás-templomban dolgozott káplánként. A tabáni közösséget 2022-től kormányozza.

– Hat éve szolgál a kerületben. Mennyire vált otthonává a környék?

– Négy éven át voltam káplán a Budai Várban a Mátyás-templomban, két éve vagyok a Tabánban. A világörökségi területen fekvő templomban szolgálni nagyon különleges, mindig magával ragad, mennyire szép a környék. Sokféle emberrel találkozom, a Várban külföldiekkel is, akik mind rácsodálóztak arra, hogy van a templomban jeles mise.

– Idén ünnepeljük a hallássérült pasztoráció kezdetének ötvenedik évfordulóját, melynek kapcsán a Budapest-Esztergomi Főegyházmegye jubileumi évet hirdetett. Melyek voltak az öt évtized mérföldkövei?

– Az akadályozottsággal való foglalkozás kezdete 1802-re tehető, amikor megalapították a Váci Királyi Magyar Siketnéma-Intézetet, ahol több piarista atya is szolgált hitoktatóként. Száz évvel később nyílt meg Budapesten a Festetics utcában a siketek iskolája, amelyben kápolna is volt, a feljegyzések szerint ferences atyák oktattak hittant és tartották a szentmisét. A szocializmus évtizedeiben egy ideig nem folyt siket pasztoráció, majd 1973-ban Szilágyi Izabella és Szilágyi Vilma nővérek folytatták eleik munkáját. Jelnyelven végeztek hitoktatást, tolmácsoltak szentmisét, járták az országot, hogy a vidéken élő siket testvérekhez is eljusson az evangélium. A fővárosban előbb a Tömő, majd a Mária utcában gyűltek össze a siket hívek, később a Mikszáth téri piarista kápolnában tartottak miséket, amíg a piarista gimnázium át nem költözött a Duna partjára, attól kezdve ott találkoztak és vettek részt szentmisén. Eleinte havonta egyszer, később már kéthetente találkoztak. Suló Lajos atya évtizedeken át gondozta a siket és nagyothalló nyáját, nyugdíjba vonulása után Erdődi Ferenc vette át feladatait, akinek a szülei siketek.

– Erdő Péter bíboros hat éve nevezte ki a hallássérültek főegyházmegyei referensének. Felfoghatjuk ezt isteni elrendezésnek? Hiszen az ön szülei ugyancsak hallásukban akadályozottak.

– A referensi megbízatás a rendszerváltoztatás óta létezik, de aposztrofálhatjuk így. Nemes feladatot örökölt meg. Igyekszünk a Tabánban még több tartalommal megtölteni a misziót, új utakon, vagy Ady Endre után szabadon, új vizeken járva. Szentmisét, Bibliaórát tartunk jelnyelven, a siketek és a nagyothallók iskolájában is zajlik jelnyelven a hitoktatás.

– Mikor kerültek az alkalmak Budára, az I. kerületbe?

– Amikor Erdő Péter bíboros úr kinevezett főegyházmegyei referensnek, akkor kerültem káplánnak a Mátyás-templomba. A következő év vízkeresztjén meghívtam a hallássérült testvéreket a szentmisére, hogy legyenek együtt halló testvéreikkel. Az újkori pasztoráció egyik fontos mérföldkövévé vált ez az esemény, ekkor volt ugyanis az első integrált szentmise.

– Korábban erre nem volt példa?

– Máriaremetén találkoztunk a karizmak ünnepén, amikor a kisebb közösségek is be tudnak mutatkozni, így a hallássérült

Tabán ARTMOZI

VÁRHATÓ FILMEK A TABÁN MOZIBAN:

HELYÁR: 2600 FT | KEDVEZMÉNYES JEGY: DIÁK, 60 ÉV FELETT 1950 FT | AJÁNDÉKJEGY 2700 FT
 I. KERÜLETI DIÁKOKNAK ÉS NYUGDÍJASOKNAK 50% KEDVEZMÉNY 17.59-IG!
 Teljes moziműsor: tabanartmozi.hu | facebook.com/tabanartmozi | I. Krisztina körút 87-89.

Korlátár nélkül megtekinthető
 Hat éven alulak számára nem ajánlott
 Tizenkét éven alulak számára nem ajánlott
 Tizenhat éven alulak számára nem ajánlott
 Tizennyolc éven alulak számára nem ajánlott
 Kizárólag felnőttek számára ajánlott



A vasárnapi 10 órai jelelős miséken általában harminc-nyolcvan nagyothalló és siket hívő vesz részt

Fotók: Tóth Tibor

pasztoráció is felállíthatott egy sátrat, de integrált szentmisét 2019 vízkeresztjén tartottunk először.

– Hol tartanak még az országban siketeknek szentmisét?

– Kevés helyen zajlik jelelős mise, Pécsen és Miskolcon akad két kisebb gyülekezet, de a tabánihoz hasonló integrált miséről nincs tudomásom. Ez a siket pasztoráció újkori történetének fontos része, mert sokáig Budapesten is külön ünnepeltek a siketek és nagyothallók a halló testvéreiktől.

– Hogy zajlanak a jelelős szentmisék?

– Ha van tolmácsolás, könnyebb a dolgom, de ha magam vagyok, lassabban beszélek és közben jelelek, hogy hallók és nem hallók egyaránt megértsenek. Ez szellemileg megterhelő tud lenni, hiszen ez esetben szimultán kommunikálok két nyelven. Amikor az integráció útjára léptünk, rendszeressé vált a tolmácsolgatás is – egy remek csapat szolgál szívvel-lélekkel. Jelnyelvi műhely keretében rendszeresen csiszoljuk a liturgikus jelnyelvet, hiszen akadnak nagyon nehéz kifejezések, amelyeket nehéz megfelelően interpretálni. A szolgálathoz tartozik számomra, hogy láthatóvá tegyük a láthatatlant. Erről

szólnak a jelnyelvi műhelyen zajló közös gondolkodásaink, jelet öltön mindaz, ami a szentmisében elhangzik.

– Feltételezései szerint hány siket és nagyothalló hívő lehet a főegyházmegyében?

– Pontos számokkal nem tudok szolgálni, a közösségbe rendszeresen harminc-nyolcvan járnak, de nagy ünnepek alkalmával vidékről is sokan jönnek, olyankor százötvenen is vagyunk.

– Mi jelentette a hallásukban akadályozottaknak a legnagyobb élményt?

– Azt tapasztaltam, hogy a hallókra és a fogyatékosokkal élőkre egyaránt jó hatással volt a találkozásuk. A hallók is megtapasztalhatták, hogy a siketek ugyanolyan életet élnek, mint ők, csak az elsődleges nyelvük a jelelés. Gyakran hallom, hogy hasznos a jelnyelvi tolmácsolás, sokan mondták azt is: végre értem, mi zajlik a szentmisén. A kommunikáció hiányossága perifériára szoríthat, amit jeltolmácsolással át lehet hidalni.

– Mire emlékszik vissza legszívesebben ezzel az egyedi pasztorációval kapcsolatban?

– A Mátyás-templomban közös keresztutat tartottunk, ami azért számított különlegesnek, mert nem hangzó nyelvről tolmácsoltak jelnyelvre, hanem fordítva: a jelnyelv volt az elsődleges, amit hangzóra fordítottak a hallóknak. Ez a fajta keresztút azóta hagyománnyá vált. Jelmondatunk ebben a formában is megvalósul: hidakat szeretnénk építeni, a szeretet hídjait, siketek, nagyothallók és hallók között.

– A Katolikus Hallássérült Pasztoráció emblémájában szerepel az Effata (nyílj meg) idézet is. Mire utal pontosan?

– Amikor hallássérült pasztorációval kapcsolatban bibliai helyekről beszélünk, legelőször azt a jelenetet említjük, amikor Jézus meggyógyít egy siketnémat és azt mondja neki: Effata! Többen állapotként tekintenek a fogyatékosukra, elfogadják, hogy így adatott, ezzel kell élniük, mások nehézségként élik meg, ezért e szentírási rész arra is felhívja a figyelmet: jó az azal a megkülönböztetéssel élnünk, hogy létezik fizikai siketség, és lelki. Jézus mindkettőt képes gyógyítani, megnyitni. Sokszor tapasztaljuk, hogy akinek nincs baja a hallásával, lelki sükettségben szenved, nem nyitja meg a szívét felebarátjainak, az evangéliumnak, míg a fizikailag siketek közül többeknek nyitott a szívük mások felé. Erre hív bennünket az Úr, hogy nyíljunk meg, fogadjuk be az örömhírt.

– Tolmácsként részt vett az Eucharisztikus Világkongresszuson, és a tv-közvetítésben is mindenki Önt láthatta. Milyen élményeket őriz az eseménnyel kapcsolatban?

A TABÁNI ALEXANDRIAI SZENT KATALIN TEMPLOM helyén egykor Musztafa pasa dzsámija állt, amelyet Buda visszavétele után a keresztények kápolnává alakítottak Alexandriai Szent Katalin tiszteletére. A kápolna később az 1728–36 között épült barokk templom szentélye lett; az építkezést Obergruber Keresztély kőművesmester irányította. A templomépület tornya 1750-re készült el. Az 1810-es tabáni tűzvészben jelentősen megrongálódott, később a forradalom és szabadságharc során szenvedett károkat. A II. világháborúban megsérült az épület, amit az állam állított helyre.



Sanyi atya a bibliórát is jelnyelven tartja

– Éveken át készültünk az eseményre és a Szentatyával való találkozásra. Izgalmas összefogás kezdett kialakulni, mert igyekeztünk egybegyűjteni a másfajta fogyatékosokkal élőknél segítőket is. Megalakult a Reménykőr elnevezésű összefogás, tagjaikkal a Tabánban rendszeresen találkozunk, tapasztalatot cserélünk, és igyekszünk az egyházon belül más fogyatékosokkal élő hangjait is felerősíteni, láthatóbbá tenni.

– Milyen terveik vannak?

– Most készülünk olyan első áldozásra, ahol siket és nagyothalló gyerekek vesznek majd részt. Távoli tervünk, hogy a siket pasztoráció második világháború előtti időszakát kutassuk. A Reménykőrrel is igyekszünk még szorosabbra fűzni a kapcsolatot. Hosszú távú víziónk egy olyan akadálymentes közösség kialakulásának elősegítése, ami példával szolgálhat, hogyan tudunk odafigyelni másokra. Az Úr asztalánál mindenkinek helye van, különbségtétel nélkül. Az akadálymentesítés elsősorban a szívekben kezdődik, odafigyeléssel sok nehézséget áthidalhatunk.

Császár Tamás



Helyreigazítás

Előző lapszámunkban bemutattuk Várady Lucát, a Czakó Termelői Piac létrehozóját. A vele készült interjú eleje helyesen:

Nem mindennapi karrierutat jár a fiatal vállalkozó: szőlész-borász illetve cukrász végzettséggel és kerámiadesign mesterdiplomával éttermi cukrászként dolgozott több jeles fővárosi étteremben és egy norvég luxushotelben. Közben beleszeretett az egyedi kerámiatányérokba és tálakba, így ma már saját kerámiastúdiója is van, befutott pesti éttermekben ehettünk általa készített tálakból.



Fotó: Tóth Tibor

Kerületi művészek egy térben

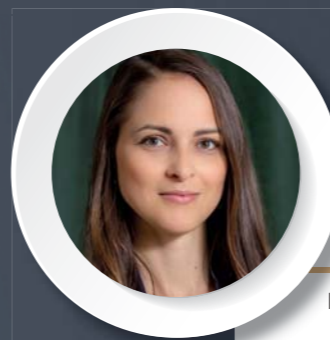
A Várnegyed Galéria év elején hirdetett pályázatot az I. kerületben élő képzőművészek számára. Most *Lenyomataink* címmel a szakmai zsűri által kiválasztott alkotók kiemelkedő festményeiből május 10-én nyílik kiállítás. A zsűri tagjai, Csanádi-Bognár Szilvia és Révész Emese művészettörténészek márciusban döntöttek a májusi csoportos és az őszi egyéni tárlatra javasolt résztvevőkről. A közel húsz pályázó közül a májusi kiállításra öt alkotót választottak ki, az ő munkáikon keresztül ismerhetjük meg a Várnegyed kulturális örökségét és történelmi jelentőségét. Az alkotások segítségével közös emlékek vizuális lenyomatában merülhetünk el a Várnegyed egyedi atmoszférájában. Kiállító művészek: Éberling Anikó, Ficsór Sarolta, Novák Fanni, Papegeorgiu Andrea, Turbéky Eszter. A kiállítást megnyitja Dr. Révész Emese művészettörténész. Megnyitó május 10-én, 18 órakor. A tárlat megtekinthető: június 14-ig, csütörtökön és pénteken 14 és 18 óra között, szombaton 10-től 14 óráig. A belépés ingyenes.

TALÁLKOZZON VELÜNK!

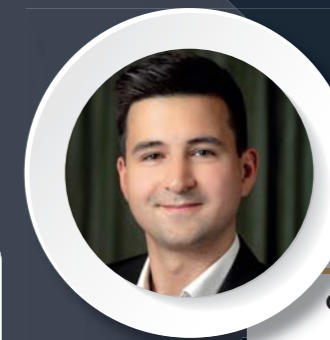
A Budapest I. kerület Budavári Önkormányzat
képviselőinek fogadóórái



VÁRADINÉ NASZÁLYI MÁRTA
Párbeszéd
06-1/458-3013
polgarmester@budavar.hu
Hétfőnként 16:30-17:30 között
online (facebook.com/VNaszalyiMarta)



FAZEKAS CSILLA (5. EVK)
Fidesz-KDNP
06-20/559-6407
fazekas.csilla@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett helyszínen
és időpontban



GULYÁS GERGELY KRISTÓF
Fidesz-KDNP
06-20/620-7295
gulyas.gergely@budavar.hu
Minden hónap első hétfőjén
17-18.00 között,
előzetes bejelentkezés alapján
1011 Budapest, Fő utca 28.



CSOBÁNCZY GÁBOR (6. EVK)
Demokratikus Koalíció
alpolgarmester@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett helyszínen
és időpontban



KOVÁCS LÁSZLÓ GYÖRGY
(9. EVK) LMP
06-30/372-0373
kovacsaszlo@budavar.hu
Előzetes bejelentkezés alapján
minden hónap első szerdáján 17.00 órától
1013 Budapest, Döbrentei utca 19.



MARSCHALL MÁTÉ (2. EVK)
Fidesz-KDNP
06-20/354-1046
marschall.mate@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett időpontban
1011 Budapest, Fő utca 28.



DR. PATTHY SZABOLCS
Fidesz-KDNP
06-30/456-7967
patthy.szabolcs@budavar.hu
Egyéni bejelentkezés alapján



DR. KUN JÁNOS (10. EVK)
Párbeszéd
06-20/569-5161
kun.janos@parbeszed.net
Előzetesen egyeztetett időpontban
Mandulás cukrászda (Zsolt utca 4.)
vagy Füge kávézó (Szirtes út 19.)



MOLNÁRKA GÁBOR (4. EVK)
Momentum
06-20/339-7660
molnarka.gabor@momentum.hu
Minden hónap első péntek, 17h
1015 Budapest, Hattyú utca 7.



DR. SÁNDOR PÉTERNÉ (1. EVK)
Fidesz-KDNP
06-20/339-6306
PeterneSandor@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett helyszínen
és időpontban



TIMÁR GYULA
Fidesz-KDNP
06-20/353-7100
timar.gyula@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett időpontban
1011 Budapest, Fő utca 28.



REMENYIK ILDIKÓ (8. EVK)
MSZP
06-20/535-1400
remenyik.ildiko@budavar.hu
Időpont: telefonos egyeztetés alapján
1016 Budapest, Krisztina krt. 73.



TÖLCSÉR BORBÁLA (7. EVK)
Momentum
tolcser.borbala@budavar.hu
Minden páros kedden 18:00 órától
Helyszín: megbeszélés szerint
Előzetes bejelentkezés szükséges



VARGA DÁNIEL (3. EVK)
Független
06-20/339-7655
varga.daniel@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett időpontban
1015 Budapest, Franklin utca 2.
facebook.com/vargadanielbuda



ZSITNYÁK JÁNOS
Független
06-20/620-7285
zsitnyak.janos@budavar.hu
Előzetesen egyeztetett időpontban
1015 Budapest, Franklin utca 2.

Felújítástól a nyaralásig

Mutatjuk a kerületi pályázatokat, figyeljünk a leadási határidőkre

LAKÓÉPÜLET-KORSZERŰSÍTÉS

A kerületi **társasházak és lakásszövetkezetek** idén kétféle, vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra pályázhatnak: az egyikkel a lakóépületek energetikai korszerűsítését, a másikkal épület-felújításokat finanszírozz az önkormányzat.

Az **energetikai korszerűsítésre** vonatkozó kiírásra **2024. május 30-án 16 óráig** lehet jelentkezni. A pályázat zárt borítékban, személyesen a Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.), valamint postai úton nyújtható be (1276 Budapest, Pf. 1198.). A borítékban szerepelnie kell: „2024. évi Energetikai korszerűsítési pályázat”.

Az **épület-felújítási pályázat** leadási határideje szintén **május 30-án 16 óra**. A borítékban „2024. évi Épület-felújítási pályázat” megjelölésnek kell szerepelnie.

A **támogatás összege** mindkét pályázat esetében az adott energetikai korszerűsítés, vagy felújítás összköltségének maximum 50 százaléka, de **legfeljebb 6 millió forint**. Előbbire összesen 50, utóbbira 150 millió forintos keretösszeg áll rendelkezésre.

NYÍLÁSZÁRÓ-CSERE IS

Energetikai korszerűsítésre magánszemélyek is pályázhatnak, ennek a feltétele, hogy a kérelmező legalább egy éve lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen az I. kerületben; a korszerűsítésben érintett ingatlan tulajdonosa, vagy társtulajdonosa, hasznélvezője, a tulajdonos közeli hozzátartozója, illetve bérlője legyen. Fontos, hogy a pályázó családjában az egy főre eső havi nettó jövedelem egyedül élő és egyedülálló esetében nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének tizenegyszeresét (313 500 Ft/fő); család esetében pedig az öregségi nyugdíj legkisebb összegének tízszeresét (285 500 Ft/fő).

Ebben az esetben nyílászárók cseréjére, fűtéskorszerűsítésre, használati melegvíz előállítás korszerűsítésére, illetve világításkorszerűsítésre nyerhető el a támogatás; amely a projekt összköltségének 50 százalékát, de **legfeljebb egymillió forint** jelent (a szükséges saját forrás mértéke: a projekt összköltségének a fele).

ZÖLDHOMLOKZATOK

Szintén épületekhez kapcsolódó munkákat érint a **zöldhomlokzatok kialakítását támogató pályázat**, amely magában foglalja a kertszépítési támogatást is. Ennek a lényege, hogy az önkormányzat fele-fele arányban vállalja az adott kert megújításának, vagy a tűzfalak zöldfallá alakításának költségeit.

Ezzel a lehetőséggel olyan magánszemélyek, gazdálkodó szervezetek, társasházak, tulajdonosi közösségek élhetnek, akik/amelyek tulajdonosai, társtulajdonosai vagy bérlői olyan, a kerület közigazgatási területén lévő ingatlanok, amelyhez udvar, kert tartozik, vagy amelyen udvar, vagy kert alakítható ki.

A pályázat keretében **legalább 30 ezer, legfeljebb 1,3 millió forintot** igényelhetnek a pályázók. Ez a lehetőség **2024. ok-**

tóber 15-én 24.00-ig vehető igénybe, a fent említett módon. A borítékban itt a következőnek kell szerepelnie: „Pályázat kertszépítés és zöldhomlokzat-létesítés támogatására 2024”.

NYEREGBE!

A **kerékpáros közlekedés támogatásához** ötmillió forintos keretösszeg áll rendelkezésre, amelyre 23 évnél fiatalabb diákok pályázhatnak. A pályázati kiírás dátuma és augusztus 15. között vásárolt, új és használt biciklikhez igényelhető a támogatás, hagyományos kerékpárnál legfeljebb 100, elektromos kerékpárnál (kizárólag pedeleceknél – pedálos, elektromos rásegítésű kerékpár) **maximum 200 ezer forintos támogatás** nyerhető, legfeljebb a bicikli számlával igazolt árának feléig.

A pályázatot a fentiekhez hasonló módon lehet benyújtani, a borítékra a következőt kell írni: „Kerékpáros közlekedéshez nyújtott önkormányzati támogatás 2024”.

FŐ A BIZTONSÁG

Idén is igényelhetnek vissza nem térítendő támogatás formájában **szénmonoxid érzékelő készüléket** azok, akiknek a háztartásában az egy főre eső jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíjminimum négyszeresét, egyedülálló személy esetén az ötszörösét.

Erre a költségvetésben rendelkezésre álló összeg erejéig van lehetőség, a pályázatot és mellékleteit egy példányban személyesen a Budavári Polgármesteri Hivatal Ügyfélszolgálatán (1014 Budapest, Kapisztrán tér 1., 1013 Budapest, Attila út 65.), valamint a GAMESZ Ügyfélszolgálatán (1011 Budapest, Iskola utca 16.) hivatali munkaidőben, elektronikusan (ügyfélkapun) vagy postai úton ajánlott küldeményként kell benyújtani. A borítékra rá kell írni: „2024. évi szénmonoxid érzékelő készülék igénylése”, továbbá a pályázó nevét és címét.

A pályázatokkal kapcsolatos további részletek, jelentkezési adatlapok és egyéb letölthető dokumentumok, mellékletek a <https://budavar.hu/tenders/> oldalon található meg.

VÁR A NYÁR

Idén is van lehetőség az I. kerületi szociálisan rászoruló nyugdíjasok, nagycsaládosok, gyermekes családok és a közösségi pszichológiai betegek számára, hogy az **önkormányzat zamárdi üdülőjében 80 százalékos kedvezménnyel** töltsenek pár napot június 10. és szeptember 2. között, hét különböző turnusban.

A nagycsaládosok nem csak szociális alapon vehetik igénybe a lehetőséget, illetve, ha az I. kerületi kérelmeken felül üres férőhely marad egy-egy turnusbeosztásnál, úgy van rá mód, hogy az érdeklődők piaci alapon is kibéreljék ezeket.

A pályázatra a Budavári Önkormányzat Szociális és Gyermekjóléti Szolgálati Központban (1012 Budapest Attila út 89.) és a budavarszk@budavarszk.hu címen lehet jelentkezni (piaci alapú üdülés esetén a GAMESZ Ügyfélszolgálatára is illetékes); illetve a pályázat pontos részleteiről is itt lehet érdeklődni.

A szavak nem állítják meg a száguldozókat

Április 22-én újabb, sokkoló baleset hívta fel a figyelmet arra, mekkora gondot jelentenek a gyorskocsik és szabálytalankodók az I. kerület egyik legforgalmasabb kereszteződésében. A Sánc utca és a Hegyalja út találkozásánál ezúttal két autó ütközött össze, az egyik fel is borult. A kerület vezetője, a Fidesz kerületi elnöke és a civilek is megoldást sürgetnek.



Nemcsak a szűk járdák, hanem a lendületből zebra kanyarodó autók is hozzájárulnak a balesetveszélyhez

Április 22-én két személyautó karambolozott a Hegyalja út és a Sánc utca találkozásánál, az ütközés erejét az is mutatta, hogy az egyik autó a tetején állt meg. A balesetben két ember meg is sérült. A környéken lakók már régóta szorgalmazzák a csomópont átalakítását, a forgalmi helyzet biztonságosabbá tételét. A helyszínen járva mi is meggyőződhetünk arról, hogy a kereszteződést és környékét övező aggodalmak valóságok.

A Czákó Kert Aladár utcai oldalánál kanyarodnak a 178-as buszok. A nagy járművek kis túlzással súrolják a gyalogosokat: a járda a sarkon mindössze 122, a másik sarok és a zebra között pedig 158 centiméter széles. Ha a járművek egy kicsit szűkebb ívet vesznek – ami sajnos sokszor előfordul –, akkor gyalogosként nem érezhetjük biztonságban magunkat sem itt, sem a Hegyalja út felé eső járdaszíjra.

Az április 22-i baleset következtében alaposan megrongálódott járdaszíjra sem jelent valami terjedelmes védelmet: ott, ahol a helyszínelés nyomai még mindig láthatóak, két és fél méteres az aszfaltfelület. A jelzőlámpák ráadásul nem egy hullámban engedik át a gyalogos forgalmat. A középső járdaszíjra is könnyű ott ragadni, ha az ember valamiért nem tud sietős tempót tartani. Rendszeres, hogy a járókelők a keskeny betoncsíkon összezsúfolódva kénytelenek ácsorogni.

Az ügyben V. Naszályi Márta polgármester elmondta: naponta 300 ezer autó ingázik Budapestre az agglomerációból, a kelet-nyugati ingázás egyik fő célpontja az Erzsébet-híd, emiatt a Hegyalja út forgalma jelentősen megnőtt.

Az is igaz, hogy sok autós a gellérthegyi utcákon keresztül igyekszik kikerülni a dugókat, majd a Sánc utcánál kihajtva tér vissza a Hegyalja útra nagy ívben, ahol a zebra áthaladókkal találkozik. És mivel rövid a zöld, a sofőrök sokszor nagy lendülettel érkeznek a főútra.

A baleset kapcsán a Gellérthegyi Lakók Érdekvédelmi Egyesülete vezetője, Szabadházy András Facebook-posztban hívta fel a figyelmet a gyalogátkelő, a járdaszíjra és a keskeny járdák veszélyességére. „Mi kell még tennünk, hogy ezzel foglalkozzanak?” – tette fel a költői kérdést a civil érdekvédő, amelyre V. Naszályi Márta kommentben úgy válaszolt, hogy a további balesetek elkerülése érdekében traffiboxot telepítenek a problémás helyszínre. A polgármester tájékoztatása szerint most indították meg a közlekedésbiztonsági eszköz beszerzéséhez szükséges közbeszerzési eljárást.

Ezzel kapcsolatban érdemes felidézni, hogy az I. kerületi Rendőrkapitányság javaslatára a képviselő-testület már tavaly novemberben szándéknyilatkozatot fogadott el traffiboxok és sebességmérő berendezések beszerzésére, ám az ügyben hat hónapja nem történt előrelépés, pedig az intézkedést teljes körű politikai egyetértés övezi.

Böröcz László, a Fidesz I. kerületi polgármesterjelöltje szintén foglalkozott a kerületi közlekedésbiztonsággal, ami szerinte V. Naszályi Márta ígéretei ellenére csak romlott az elmúlt évek során. „Nagyobb figyelmet fordítunk a szabálytalanul közlekedőkkel szembeni fellépésre” – ígérte megválasztása esetére a polgári oldal politikusa, aki szerint forgalomtechnikai beavatkozásokkal kell biztonságosabbá tenni a veszélyes útszakaszokat és kereszteződéseket.

A rendőrség munkáját ugyanakkor nem érheti szó, hiszen az április 11-i képviselő-testületi ülésen Márton Zoltán rendőr alezredes, I. kerületi rendőrkapitány szavaiból világosan kitűnt, hogy tisztában vannak a probléma jelentőségével, és elsődleges feladatuknak tekintik a városrész közlekedésbiztonságának tartós javítását.

Tari Tamás

A HAGYOMÁNYOK HÁZA BEMUTATJA:

SZECESSZIÓ ART DECO NÉPMŰVÉSZET

NŐI LÉLEK, NÉPI FORMÁK

LESZNAI ANNA

LUKÁTS KATÓ

MALLÁSZ GITTA

TÜDŐS KLÁRA

UNDI MARISKA

ZSOLNAY NŐVÉREK

HAGYOMÁNYOK HÁZA

1011 BUDAPEST, CORVIN TÉR 8.

HAGYOMANYOKHAZA.HU

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:

2024. JANUÁR 31. – 2024. JÚNIUS 22.



ILLUSZTRÁCIÓ: MALLÁSZ GITTA - DALLOS HANNA

ITT LAKUNK

Piknik és szemétszedés

Megmozdult a Gellért-hegy a Gellért-hegyért

A Föld napján polgármesterjelöltek is szedték a szemetet a Gellért-hegyen, ahol több mint száz helyi civil mozdult meg a környék tisztábbá tételéért.



Három helyi civil szervezet fogott össze és szervezte meg április 20-án a Föld napján a Hegymozgató Megmozgató nevű szemétszedést és pikniket, amelyet számos vállalkozás támogatott különböző felajánlásokkal.

Szabadházy András, a Gellérthegyi Lakók Érdekvédelmi Egyesületének vezetője elmondta, érződött, hogy választási év van, mivel az eddig szervezett kampányjellegű szemétszedések miatt jóval kevesebb hulladékot találtak, mint tavaly, de így is nagyjából 140-160 teli zsák gyűlt össze.

„Idén két másik egyesülettel együttműködve hoztuk tető alá a pikniket: az Új Akropolisz Filozófiai Iskolával, akik a Szent Gellért-szobortól indulva végezték a tisztító munkát; illetve a Project Management Institute (PMI) Budapesttel, akik velünk közösen a Cerka-firka játszótérről indultak délután két órakor” – mondta a szervező.

A Főkert sátrakat is biztosított az eseményhez, amelyek alatt zavartalanul készülhetett az elemzés a környékbeli vállalkozások által felkínált, illetve a résztvevők által hozott alapanyagokból, illetve megpihenhettek, ehettek-ihattak azok, akik elfáradtak a munkában. „Emellett az

FKF munkatársait is köszönet illeti, hiszen ők biztosították a zsákokat, különféle szemétszedő eszközöket és a szemétszállítást” – tette hozzá Szabadházy András.

Az egyesületi elnök külön kiemelte, hogy remek hangulatban telt a rendezvény, és az sem generált semmiféle vitát vagy feszültséget, hogy politikusok is részt vettek az eseményen. Az I. kerületből többek között V. Naszályi Márta polgármester, Böröcz László polgármesterjelölt, Kun János (Párbeszéd) önkormányzati képviselő és Bodnár Előd (Fidesz) képviselője is lehetett ismerős a résztvevőknek.

TT

AKIK NÉLKÜL NEM SIKERÜLT VOLNA

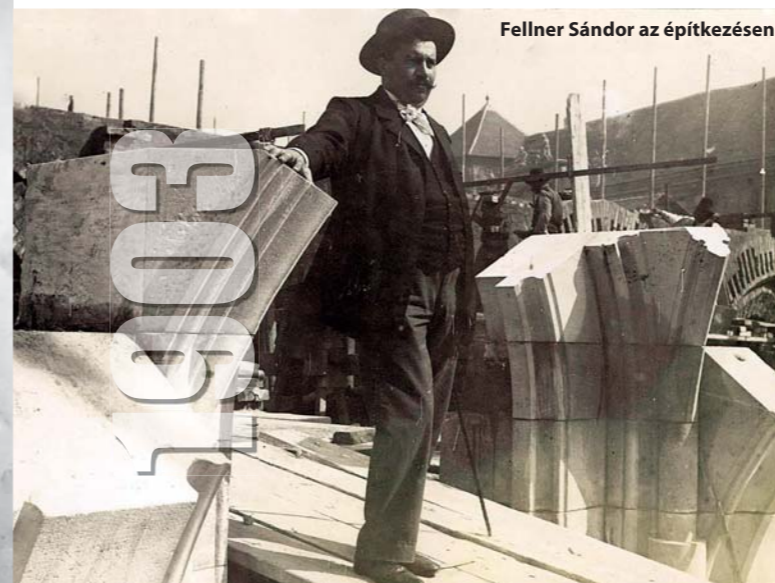
A pikniket az alábbi kisvállalkozások, szervezetek, intézmények támogatták:

Balla Géza Borászat,
Chez Matild Kézműves Pékség,
Czakó Termelői Piac, FKF Zrt.,
Főkert, Füge bolt és kávézó,
Némi Kenyér, Project Management Institute (PMI) Budapest,
Rizmajer Sörház,
Új Akropolisz Filozófiai Iskola.



Forrás: Facebook

Balra az utolsóként lebontott Majláth-ház, jobbra az Elnöki épület a Szentháromság téren
 Forrás: FSZEK Budapest Gyűjtemény



Fellner Sándor az építkezésen

FÓKUSZ

TORONYI FELLNER SÁNDOR (1857–1945)

Toronyi Fellner Sándor 1857. január 21-én született Budapesten, izraelita családba. Tanulmányait a Budapesten, Bécsben és Párizsban végezte. 1879-től Budapesten élt. A pénzügyi palota mellett az ő nevéhez kötődik az 1913-ban elkészült Grand Hotel Ritz Budapest, illetve az 1918-ra felépült Igazságügyi palota Markó utcai épülete is. 1945. január 14-én Budapesten hunyt el tüdőgyulladásban.

Forrás: FSZEK Budapest Gyűjtemény

Az eklektikus neogótika jegyében épült palota tervezését Fellner Sándor műépítésre bízta, aki elképzeléseit 1901-ben mutatta be a miniszternek. Lukácsot annyira lenyűgözték a tervek, hogy pályázat nélkül elfogadta azokat. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa novemberre sajtótudta ki az útból lévő épületeket, amelyeket 1902 januárjára bontottak le. A palota északi szárnyát már 1901 októberében elkezdték építeni. Az alapkö – amely időkapcsolaként szolgáló, üreges mészkö volt – letételére 1902. április 15-én került sor. Szeptember 19-én rendezték az épület tartószerkezetének elkészültét jelző bokrétaünnepet. 1903 nyarán már a Zsolnay-cserepek kerültek fel a tetőre, 1904 júliusában pedig átadták az északi épületrészt. A munkálatokat december 4-én fejezték be, 1905. január 15-én pedig felavatták a palotát. A belső terek berendezése után a kisebb-nagyobb utómunkák még 1907 októberéig tartottak.

HALÁL ÉS FELTÁMADÁS

Az épületet a második világháborúban több bombatalálat érte, ám a legnagyobb kárt mégis az 1948–62 közötti, Rados Jenő építész tervei nyomán megvalósult „helyreállítás” tette benne. Ekkor jelentősen visszabontották, díszítéseinek nagyját nem állították helyre, illetve leverték.

1954–81 között a Budapesti Műszaki Egyetem Villamosmérnöki és Informatikai kara kollégiumának, a sok híres beatzenekart látott Várklubnak, illetve a Magyar Nemzeti Levéltár raktárainak adott otthont. 2012-től az összmagyarság értékeit bemutató Magyarság Háza kezdte meg itt működését számos kiállítással, előadással, találkozóval. 2015-től levéltári kutatóterem is üzemelt a falai között. Állapota az évek során sokat romlott, az eredeti formájában való rekonstrukcióról szóló 2017-es kormányrendelet épp időben érkezett ahhoz, hogy meg lehessen menteni a műemléki védettséget élvező épületet.

A Pénzügyminisztérium sajtóosztálya lapzártánkig nem válaszolt arra a kérdésünkre, hogy pontosan mikor fejeződnek be a 2018 óta tartó munkálatok, illetve mikor kezd meg a tárca a működését az új székhelyén, de a jelenlegi készütségek tükrében a befejezés már nem lehet messze.

Tari

Forrás: Fortepan/Vozznik Edit



Hamarosan elkészül „a pénz palotája”

Az eredeti tervek szerint idén április környékére kellett volna elkészülnie a Pénzügyminisztérium Szentháromság tér 6. szám alatti palotájának. Bár a helyszínen járva azt láttuk, hogy az állványokat már bontják, így valószínűleg ez az épület fejeződik be elsőként a Budai Várnegyedben jelenleg zajló rekonstrukciók közül.

A „pénz palotája” – ahogy régen nevezték – egy ideje ismét szerves részét képezi a budavári látképnek. Arról lehet vitatkozni, hogy az épület nagyobb tömegével elnyomja-e a Mátyás-templomot, de a palota esztétikai dimenziói mellett érdemes körbejárni a kevésbé ismert történelmi vonatkozásait is.

HULL A FORGÁCS, KÉSZÜL A MŰ

Az új minisztériumi székhely építésének igénye már 1899-ben felmerült Lukács László akkori pénzügyminiszter, későbbi miniszterelnök részéről. A döntés okát a korabeli sajtó így foglalta össze: „A Pénzügyminisztérium helyiségei eddig többféle ócska, a XVII. és XVIII. századból fennmaradt épületben voltak szétszórva, s nemcsak dísztelenek és egészségtelenek, hanem céljukra alkalmatlanok is voltak.”

Azonban ahhoz, hogy építeni lehessen, előbb bontani kellett az Országház utca–Fortuna köz–Fortuna utca/Pázmány utca–iskola (ma: Hess András) tér–Szentháromság tér által határolt területen. A nagyszabású projekthez el kellett tüntetni a Pénzügyminisztérium által 1887 óta használt, úgynevezett



Belső terek

Forrás: Fortepan/Budapest Főváros Levéltára

„Elnöki épületet” (az egykori jezsuita akadémiát); az Országház utca kilenc házat; illetve a Fortuna utca 2. alatti épületet. Az ingatlanok közül csak a Fortuna utca 4. szám alatt álló házat tartották meg és integrálták az új épületbe.

BUDAPEST FŐVÁROS I. KERÜLET BUDAVÁRI POLGÁRMESTERI HIVATAL

ÜGYFÉLFOGADÁS ÉS TELEFONSZÁMOK

Központi telefonszám: +36-1/458-3000

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 14.00-18.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Péntek: 8.00-12.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

Cím: 1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Levelezési cím: 1276 Budapest, Pf. 1198
Központi e-mail: hivatal@budavar.hu

Honlap: www.budavar.hu

ÜGYFÉLSZOLGÁLATOK:

I. számú:
1014 Budapest, Kapisztrán tér 1.
Telefonszám:
06-1/458-3030,
06-1/458-3025

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-18.30 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

III. számú:
1014 Budapest, Országház utca 9.
(Közterület-felügyeleti Iroda)
időpont egyeztetés: 06-1/225-7271
vagy kozterületfelugyelet@budavar.hu

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-16.00 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.00 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)
Csak előre egyeztetett időpontban!

II. számú:
1013 Budapest, Attila út 65.
Telefonszám:
06-1/225-7276

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 8.00-18.30 óra
Kedd: 8.00-16.00 óra
Szerda: 8.00-16.30 óra
Csütörtök: 8.00-16.00 óra
Péntek: 8.00-13.00 óra
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

GAMESZ ügyfélszolgálat
1011 Budapest, Iskola utca 16.
Telefonszám:
06-1/225-2440
06-1/225-2450

Ügyfélfogadási idő:
Hétfő: 08.00-18.00
Kedd: 08.00-16.00
Szerda: 08.00-16.00
Csütörtök: 08.00-16.00
Péntek: 08.00-13.00
(ebédidő: 12.00-12.30 óra)

A MÁRAIKULT ÁLLANDÓ PROGRAMJAI



Kerekítő foglalkozás Bogdán Dórával
hétfő 10:00–10:30 Kerekítő Mondókázó (0–3 év)
hétfő 10:45–11:30 Kerekítő Manó Torna (1–3 év)
Ölbéli játékok a Kerekítő mondókáskönyvsorozat játékaival nyomán, hangszerjátékkal, dalokkal.
Óradíj: 2.500 Ft • Bérlet: 11.500 Ft /5 alkalom
Elérhetőség: www.kerekito.hu +36 30 205 5703

Kalandozó baba-mama közösség kedd 9:30–10:30

Egy olyan közösség, ahol sok-sok játékkal, mozgással, közös alkotással merülhetsz bele hétről hétre egy-egy mese világába.
Óradíj: 2.000 Ft • Bérlet: 6.000 Ft /4 alkalom
Elérhetőség: Rácz-Nagy Laura:
nagy.laura@maraikult.hu

Maminbaba: Fitness – Hordozás – Közösség csütörtök 10:00–11:00

A Maminbaba hordozós latin fitness egy igazán szórakoztató, mégis intenzív, csinosító mozgásforma kisbabás és várandós anyukáknak babahordozási segítséggel.
Óradíj: 3.500 Ft • Bérlet: 10.000 Ft /3 alkalom
• 15.000 Ft /5 alkalom
Elérhetőség: Horváth-Kostka Zsófia, kostkasz@gmail.com

Tahiti tánc

hétfő és szerda 18:00–19:20

Ez a táncóra azoknak a nőknek szól, akik szeretnék a polinéz szigetvilág életvidám, energikus táncaival megismerkedni.
Óradíj: 4.500 Ft
Elérhetőség: info@tahitanc.hu és www.tahitanc.hu

Szenior örömtánc

kedd 14:00–15:00

A Szenior Örömtánc nem tánciskola, hanem közösségi, társasági tánc.
Óradíj: 1.500 Ft
Elérhetőség: Csókás Viki, csokasviki.23@gmail.com,
+36 20 777 6434

Vinyasa Flow Jóga

hétfő, csütörtök: 8:00–9:00

Ébredjünk együtt Buda szívében egy teljes testet átmozgató reggeli jógával! Kezdőket és haladókat egyaránt szeretettel várunk!
Óradíj: 4.000 Ft • 4 alkalmas bérlet: 14.800 Ft •
10 alkalmas bérlet: 35.000 Ft.
Elérhetőség: loveonthemat@gmail.com

Budavári Mozgássérült Szervezet klubnapja

minden hónap első keddjén 14:00–16:00

Az I. kerületi Mozgássérültek Klubja - akadálymentesített környezetben – minden hónap első keddjén tartja klubnapját, mely lehetőséget teremt a tagok számára, hogy sorstársaikkal kikapcsolódhassanak.
A belépés díjtalan!
Elérhetőség: dr.szalko.anna@gmail.com

Alakformáló konditorna

kedd és csütörtök 17:00–18:00

szerda és péntek 9:00–10:00

A jó erőnlét, a hajlékonyság, az egészség és a harmónia érdekében különféle izomgyakorlatokat végzünk.
Minden korosztálynak!
Óradíj: 2.000 Ft
Elérhetőség: Tóth Ildikó: fecske.torna@gmail.com

Hatha jóga 40+ korosztálynak

csütörtök 18:30–19:30

Minden ember megérdemli a testi - lelki nyugalmat, az erőt, amit megkaphat a jóga gyakorlása által.
A résztvevők idős korban is hajlékony, egészséges testnek örvendhetnek.
Óradíj: 3.000 Ft
Elérhetőség: Hidvégi Eszter: +36 30 971 0055

Mozimaraton május 17-én

Érdekes pihenéssel indítani a péntek délutánt május 17-én, mert az Artmozi-hálózat egészen szombat hajnalig tartó mozis éjszakát rendez a Művészbán, a Puskinban, a Toldiban, a Kino Caféban, a Corvinban, és kerületünk egyetlen mozijában, a Tabánban. Az Artmozi Éjszakájára 5800 forintért váltható meg a karszalag, amely mind a hat helyszínre és az összes filmre érvényes. A Tabán tizenkét filmet tűz műsorra ezen az éjszakán.

A mozimaraton 2024-es kínálatában az országos bemutató előtt szerepel Az arcuk mindig előttem lesz című francia dráma, de olyan népszerű, már bemutatott alkotásokat is be lehet majd pótolni, mint az Érdekvédelmi terület, A szenvedély íze, a Parasztkok, vagy a Smoke Sauna Sisterhood. De láthatjuk majd az atombomba-fejlesztés történetét feldolgozó három órás monstre alkotást, az Oppenheimert is, benne a Manhattan-terv legfontosabb magyar szereplőit, Szilárd Leót és Teller Edét megszemélyesítő színészekkel.

Tekintve, hogy egy mozijegy ára csúcsidőszakban 3000 forint körül alakul, az 5800 forintos ajánlat azt jelenti, hogy két, de inkább három filmet kell megnéznünk ahhoz, hogy a bérlet megérje. A vetítések 18 órakor indulnak, de van film, ami hajnali 4 órakor kezdődik!

KÁ



Fotó: Tóth Tibor

Helyreigazítás

A Várnegyed 2024/5. számában tévesen közöltük, hogy a Purcell Kórus és az Orfeo Zenekar a Krisztinavárosi Havas Boldogasszony plébániatemplomban lépett fel április 13-án. A koncert a Batthyány téri Budapest-Felsővízvárosi Szent Anna-plébániatemplomban volt. A tévedésért szíves elnézésüket kérjük. A koncertet a Sysart Kft. Orfeo Zenei Alapítványa rendezte a Budai Polgári Közösség együttműködésével.

Svábok és magyarok együtt

Bemutatkozik Geresdlak

A Mohácstól nem messze lévő Baranya vármegyei Geresdlak helyi német nemzetiségi kultúráját, hagyományait, viseleteit, népművészetét mutatja be az a kiállítás, amely április 17-én nyílt meg az I. kerületi Nemzetiségek Irodájában.



Az ünnepélyes megnyitón köszöntőt mondott Böröcz László, a budavári Fidesz elnöke, a párt polgármester-jelöltje, Kovács László György nemzetiségi tanácsnok, Schulteisz Józsefné, a geresdlaki német önkormányzat képviselője és Farkas Márta, az I. kerületi német nemzetiségi önkormányzat elnöke. A geresdlaki Kodolányi János Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tanulói pedig ünnepi műsort adtak elő.

Geresdlak egy 900 lelkes kis falu, ahol svábok és magyarok laknak, valamint harminc finn család. A helyi német nemzetiségi önkormányzat kiemelt feladatának tartja a hagyományok és szokások felkutatását és továbbadását. A település kiállításai 2007-ben a Babakiállításal kezdődtek, amely 2014-ben elnyerte a Nemzeti Művelődési Intézet „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” díját.

A kezdetek óta több állandó kiállítás – a Tájház, a Babaház, a sváb és magyar hímezések kiállítása, a kendő- és vállkendő-kiállítás, az ágyterítő- és hangszerkiállítás, a Mézeskalácsfaló – tekinthető meg a faluban, amelyekkel hagyományaik, szellemi és tárgyi örökségük méltó ápolására törekcsenek. Német és magyar nyelvű tárlatvezetéssel szorosan kapcsolódnak a német népismereti órák tananyagához. Minden év október második szombatján rendezik meg a Geresdlaki Gőzgombóc Fesztivált, ahol a hagyományos gőzgombóc is megköstölhető.

A kiállítás megtekinthető május 31-ig a Budapest, I. kerület Döbrentei utca 19. szám alatt szerdán 10–16-ig és pénteken 13–18 óráig, illetve csoportoknak, iskolásoknak bejelentkezés alapján a Budavári Német Nemzetiségi Önkormányzatnál a következő elérhetőségeken: Farkas Márta elnök (farkas.h.marta@gmail.com) és Hegedűsné Schmidt Ágnes elnökhelyettes (hegedusneagnes@gmail.com), illetve a 06-30-284-5410-es és 06-30-399-4407-es telefonszámon.

Schmidt

Utca a vár fokán

A budai Vár fok utca a Várhegy északnyugati lejtője alól enyhe ívben emelkedik a Bécsi-kapu felé. Nem igazán széles, mégis levegős utca. Hatalmas bérházak és egyemeletes házacskák váltakoznak benne, a páros oldalon fák sorakoznak. Az utca építészeti érdektelen, házainak többsége semmilyen: az utóbbi fél évszázadban emelt épületek kivétel nélkül rondák.

Hogy mitől hangulatos mégis, mitől őriz valami vidékies, kisvárosias ízt ez az utcácska? Talán az enyhe emelkedés teszi. Meg az ív, ahogy jobbra, a Bécsi-kapu felé kanyarodik.

Ha a Széll Kálmán tér felől tekintünk végig az utcán, fent a kanyarban egy zezugos épület zárja le a látványt. Nem különösebben értékes építészeti alkotás, de mohától zöldes cserepeivel, balusztrádjával, kongó, boltíves zárt faka-pujával, díszes rácsaival, pléhgombos, zömök tornyával, falatnyi teraszával, kis kertecskéivel, s az abban ácsingózó loncsos fenyővel olyan kedélyes, hogy az Ostrom és Vár fok utca találkozásában kitáguló tér egyik meghatározó elemévé válik. Tulajdonképpen nem is egy ház ez itt a norvég követség háta mögött nyújtózó, szabálytalan területen, hanem három. Valaha egy telek volt az egész, a Balázs család tulajdonában. A mérnök nagyapja, Balázs (Blau) Mór tervei szerint épült a pesti földalatti vasút. Unokája, ifjabb Balázs Aurél, becenevén „Relli”, pesti aranyifjú volt, később, a véskorszak idején Raul Wallenberg sofőre. Sokáig ő vezette a zsidókat mentő svéd diplomata nevezetes Studebakerét. Kémkedésért tartóztatták le, 1949 februárjában végezték ki a Gyűjtőfogházban.

Az utca kedélyéhez, hangulatához hozzájárul az is, hogy két olyan városrészt választ el, melyek ma is kisvárosként húzódnak meg a milliós nagyváros szívében. Páros, déli oldala a Krisztinavároshoz, páratlan oldala a Vízivároshoz tartozik. Neve 1822-ben Gasse zum Wiener Tor: Bécsi kapuhoz vezet őt. Akkoriban még falusias utcácska ez, a zsúfolt, piacos Víziváros és a szőlősgazdákkal, parasztpolgárokkal lakott Krisztinaváros peremén. A Várhegy oldalán, a mai Lovas és Logodi utca helyén még nem magasodnak a falat elfedő bérházak, a várfalakat valószínűleg bozótos öleli körül. A Vérmező, az akkori Generális kaszáló, a budai várparancsnok legelője egyetlen hatalmas, kopár rét. Itt, a vár fokánál gyakorlatilag véget ér a város.

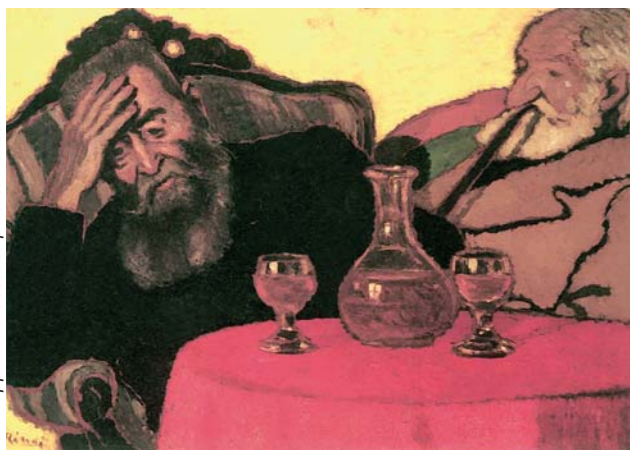
Kik lakták hajdan a vár fokát? Kik voltak a középkori Tótfalu lakói? Az 1400-as években Szekérgyártó és Kerékgyártó utca létezett a ritkán beépített, kertés területen. A Kapás, Tót (akkoriban szlávot jelent), Fazekas, Varga vezetéknek fordulnak elő legsűrűbben, de éltek itt ötvösök és kovácsok is. A török időkben készült metszeteken jól kivehető, hogy a városrész túlélte a középkort, csak az 1686-os nagy ostrom rádirozta le a föld színéről. Háza kiégtek, kertjei elpusztultak. Az 1700-as évek elején aztán módszeresen leromboltak minden maradék építményt is, hogy a hegyoldalt kiüresítve segítsék elő a Vár jobb védhetőségét. Még a 18. század végi térképek is gyümölcsös- és veteményeskeretekkel, szőlővel telepített zöldterületnek mutatják a hegyoldalt.

1945. február 11-én este nyolc órakor a Bécsi-kapun át tört ki a körbezárt Vár magyar és német helyőrsége. A szemtanúk szerint halárhoam volt. A világító-rakéták fényében nappali világosságban úszott az Ostrom és a Vár fok utca. A Bécsi-kapun keresztül kitérűlő, a két utcán aláomló csapatok első hullámai olyan iszonyatos tűzérési tűzbe kerültek, hogy percek alatt hullahegyekkel, nyöszörgő sebesültekkel telt meg mindkét utca. A kitérés előtti órákban, este hat-hét óra körül Karády híres slágerét bömböltették a tábort hangszórókon, így hát feltehetően nem érte váratlanul a kitérés az oroszokat. „Hiába menekülsz, hiába futsz, / A sorsod elől futni úgyse tudsz...”

Ballagok fölfelé az utcán. Késő este van. Az utca üres, sehol egy lélek, a házak ablakán olvasólámpák és televíziók fénye szüremlik ki. A Budai Krónika antikvárium kirakata már régóta inkább régiségboltot mutat. A borozó néhány éve bezárt, szellőzőablakán már nem tudul füst és pára, valahonnan halk zongorafutam hallatszik, aztán abbamarad, szél csörgeti a fejem fölött az ágakat. Hogy miért szeretjük ezt a környéket, ezt a rövid utcát? Igen, talán az enyhén emelkedő ív is számít. A Vár, a Víziváros közelsége. De a legfontosabb a vágyunk, mellyel az arctalan nagyvárosban az eleven közösségi léttel bíró kisváros világát áhítjuk.

Szász Miklós György

Forrás: Fortepan/
Military Museum
of Southern New England



Fotó: Rippl-Rónai József: Apám és Piacsek bácsi

Magyar mesterek új terekben

Az amerikai komikus, Charlie Chaplin első hangosfilmjének címét kölcsönözte a Magyar Nemzeti Galéria március óta látható megújított tárlatához. A Modern idők címet viselő kiállítás a századfordulótól a második világháború végéig terjedő időszak legfontosabb hazai alkotóit, műveit, művészeti törekvéseit mutatja be. Ez a negyven év kiváló tehetségeket, híres alkotócsoportokat és ragyogó, korszakos, máig meghatározó műveket teremtett.

A tartalmában és látványában is megújulva látható a 20. századi állandó kiállítás 1890 és 1930 közötti időszak kiemelkedő alkotóira és művész csoportjaira koncentrált egysége. A tárlaton a korábbiaktól némileg eltérő stílári hangsúlyokkal, új szempontok szerinti tematikai egységekkel és életmű-preferenciákkal találkozhat most a közönség.

Az átépített terekben hét kérdéskörbe gyűjtve tárulnak fel a korszak meghatározó szellemi vonulatai és stílári törekvései: a magyar szecessziós művészet; Gulácsy Lajos munkássága; a Schiffer-villa dekoráció; a hazai posztimpressionista törekvések; a Nyolcak művészcsoporthoz; az aktivizmus és az emigráció alkotói, végezetül pedig a weimari Bauhaus magyar művészei.

A festmény-, szobor- és éremanyag mellett a tárlaton az Iparművészeti Múzeumból kölcsönzött tárgyak – a századforduló és a Bauhaus mesterművei – is megtekinthetők.

VN

JELENTKEZÉSI IDŐSZAK A KERÜLET BÖLCSŐDÉIBE

április 1. – május 31.

Információ a beiratkozással kapcsolatban:
06-1/201-1618 vagy 06-20/269-4006,
iskola@budavari-bolcsodek.hu

Iskola bölcsőde (Vezető bölcsőde) Iskola u. 22-24.
Tigris bölcsőde (I. sz. telephely) Tigris u. 45/a.
Lovas bölcsőde (II. sz. telephely) Lovas út 3.

A legmagyarabb Habsburg nyomában

Habsburgok és holtak – Séta József nádor nyomában a Budavári Palota-negyedben és a nádori kriptában – ezzel a címmel hirdette meg legújabb programját a Budavári Séták.

A látogatáson megtekinthető, és a XIX. század vége óta lényegében változatlan formában ránk maradt kriptá a Habsburg-ház nádori ágához tartozók sírjait rejtje. Még a 2010-es évek közepén is itt, ebben a kriptában helyezték örök nyugalomra a Habsburg-család egyik elhunyt tagját. A mostani sétán a legmagyarabb Habsburgként emlegetett egykori nádor, – Habsburg József nádor, József Antal főherceg – nyomába eredhetnek az érdeklődők, és megismerhetik közel fél évszázados nádori tevékenységét és tragédiákkal teli családi életét.

A séta a főherceg egykori – és jelenleg rekonstrukció alatt álló – rezidenciájától, s az egykori Királyi Palotától indul a Magyar Nemzeti Galériához (MNG). Itt egy rejtett ajtón át léphetünk be a nádori kriptába, ahol a főherceg és családja alussza örök – bár a sírablóktól sajnos többször megzavart – álmát.

A 25 méter hosszú és 7,5 méter széles, három helyiségből álló kriptá sértetlenül túlélte a második világháborút, és nem pusztult el a világháború utáni újjáépítés alatt sem, bár a nagyközönség előtt mindvégig zárva volt. A nádori kriptát először 1966-ban törték fel, de akkor a szarkofágokat nem bántották. Később a behatolás többször is megisméltődött, a szarkofágok tetejét leemelték, de a holttesteket nem bántották. 1973-ban viszont már teljesen feldúlt állapotban találták a termet, a tetteseket sohasem találták meg.

A nyughely nemcsak azért különleges, mert a Habsburg-család leszármazottai a mai napig rendszeresen látogatják, hanem azért is, mert ez a Budavári Palota egyetlen, a II. világháborút és az azt követő átalakításokat is túlélte, századforduló kori eredeti és épen megmaradt része.

A program 14 éves kor felett ajánlott, alkalmak: május 5. és 18., 15 óra. Információ: budaivarsetak.hu.

VN

JELENTKEZÉSI IDŐSZAK A KERÜLET ÓVODÁIBA

május 13-17.

Információ a beiratkozással kapcsolatban:
06-1/225-0409; iskola.ovi@btovi.hu

Nyár utca 2-4.

Tigris utca 58-60.

Mészáros utca 56/B.

Iskola utca 44.

Toldy ferenc utca 66.

Lovas út 3.

Dísz tér 3.

Méltó emléket kapott a neves brit történész

Mostantól emléktábla hirdeti a magyarok mellett kiálló XX. századi történész emlékét az Iskola lépcső alatt. A magyar nyelvet és a határon túli magyar kisebbség helyzetét kiválóan ismerő Carlyle Aylmer Macartney Trianon után következetes szószólója volt egy igazságosabb határrendezésnek.



1978 nyarán Carlyle Aylmer Macartney, azaz sokaknak Macartney „Elemér” brit történész halála után a kanadai Magyar Élet című lapban az alábbi írás jelent meg Haraszi Endre tollából: „Budapestén sajnos túlságosan sok utca van elnevezve rég meghalt emberekről, akik talán nem is ismerték, vagy nem is szerették Magyarországot. Vajon eszébe jut-e valakinek otthon, hogy utcát kellene elnevezni erről a nagy, magyarszívű angol tudósról? Vajon megnyilvánul-e a magyar nemzet hálája – szobor, emlékmű formájában – a most meghalt C. A. Macartney felé [...]?”

Harmincnégy évvel a rendszerváltozás után, 2024. április 5-én a hazai tudományos közélet a Károli Gáspár Református Egyetem és a Londoni Egyetem közös szervezésében nemzetközi konferencián elemezte a hátrahagyott gazdag életművet, és ha utcát nem is, de méltó emléket állított Macartney-nak: nemcsak „magyar szíve” miatt, hanem legalább ennyire, mint a közép-európai, így a magyar történelem kiemelkedő és kortársai többségéhez képest elfogulatlan ismerőjének.

Az észak-ír származású történész tanulmányait Cambridgeben végezte, érdeklődése pedig bécsi alkonzuli szolgálata során fordult hazánk felé, amelynek minden szegletét bejárta, és a nyelvünket is kiválóan elsajátította. Magyarországról és a régióról kilenc könyvet írt. A két világháború között a Népszövetség kisebbségpolitikai szakértőjeként rendre felhívta a figyelmet a határainkon túl rekedt magyarság jogfosztására, a harmincas évektől pedig a néprajzi elvet követő határok megteremtésének szükségességét hangsúlyozta. A háború alatt BBC adásaiban 186 alkalommal szólt a magyar közönséghez, a brit külügyminisztérium szakértőjeként pedig, egy igazságosabb békeszerződés reményében, 143 memorandumot készített a Duna-medencéről és különösen Magyarországról.

Sztálin hajthatatlansága miatt hazánkat 1947-ben lényegében egy második Trianonnal sújtották, Macartney-t pedig rövidesen megfosztották tudományos akadémiai tagságától, kiutasították az országból, ő azonban a magyarság iránti rokonszenvét élete



Fotók: Kasza Zoltán

Paul Fox (b2), az Egyesült Királyság budapesti nagykövete, Jeszenszky Géza (j2) történész, a brit-magyar kapcsolatok kutatója, mellettük a két szélén Thomas Lorman és Beretzky Ágnes, a Londoni Egyetem Szláv- és Kelet-Európai Tanszékének, valamint a Károli Gáspár Református Egyetem oktatói, a konferencia és az emléktábla-avatás fő szervezői

végéig, a távolban is, megőrizte. Az 1956-os forradalmat követően Bécsbe utazott, zsebében a megtorlás elől menekülő egyetemistáknak szánt oxfordi és cambridge-i ösztöndíjakkal, majd egy évre rá jelentette meg a második világháború alatti Magyarország nagyszabású történetét: *October the Fifteenth. A History of Modern Hungary, 1926-1945* (Október 15-e. A modern Magyarország története). Önálló kutatói munkássága mellett nem lebecsülendő az a szerep, amit Macartney a magyar történetírás eredményeinek egy világnyelven történő elterjesztésével töltött be.

Az Iskola lépcső támaszfalán április 5-én Paul Fox brit nagykövet által leleplezett mérséklőtábla ennek a nagyszerű tudós-nak állít emléket, a Várnegyed szívében, a Táncsics Mihály utca 1. szám alatt álló barokk épület közelében, melyet 1922-ben a brit követség vásárolt meg. Az utolsó magyarországi brit követ, Owen O'Malley itt fogadta Macartney-t magyarországi tartózkodásai során, aki a diplomáciai kapcsolatok megszűnése és a hadiállapot beállta utáni vesztéres időszakban sem fordult el hazánktól.

Mi és a felnövekvő generációk is örizzük meg e kiváló történész-akadémikus emlékét.

Berezky Ágnes
történész, egyetemi oktató

Merénylet a Lánchíd ellen

Mint ismert, a Lánchíd építését gróf Széchenyi István, a szabadelvű nemesi mozgalom vezéralakja kezdeményezte, hatalmas költségeit pedig nagyrészt báró Sina György bécsi bankár fedezte. Az építők William Tierney Clark angol mérnök tervét valósították meg. Ám az építkezés történetéhez egy rövid epizóddal a Pestet ágyúzó Heinrich Hentzi osztrák tábornok is hozzájárult.

A budai Vár 1849. májusi ostroma idején a Lánchíd budai hídfőjét az osztrák katonaság tartotta megszállva. A szorult helyzetben lévő Hentzi tábornok a híd felrobbantásával fenyegetőzött. Mint mondta, a Lánchídat a világ nyolcadik csodájának tartja, de ha kell, akkor saját kezével röpi levegőbe. Görgei Artúr tábornok, az ostromló honvédsereg fővezére a vár védőit megadásra szólította fel, kíméletes bánásmódot ajánlva cserébe. Megüzente Hentzinek, hogy Pest felől nem fog támadást indítani, de ha Hentzi felrobbantja a Lánchídat vagy löveti a pesti oldalt, akkor a vár védői nem számíthatnak kegyelemre. Bánlaky (Breit) József A magyar nemzet hadtörténelme című munkájában (Budapest, 1929–1942) idézte Görgei Budán, 1849. május 4-én kelt levelét:

„Tábornok! Buda a magyar seregek által körül van zárva, s ezek csak parancsra várnak. [...] Ha Ön a budai úgynevezett erősnégnek végtelenségig menő védelmezésével még a Lánchídnak, e gyönyörű mesterműnek lerombolását és Pestnek, – ahonnan Ön megállapodás szerint éppen semmi támadást nem várhat, – bombázását kötné össze, amely cselekedet egyenesen alávaló nevet érdemelne: akkor becsületszavamat adom, hogy Budának bevétele után az összes várórség kardra fog hányatni! S én még az Ön családja jövőjéről sem fognék jót állhatni. Ön Buda úgynevezett várának parancsnoka, de Ön egyszermind atya és született magyar, gondolja meg, mit tesz! Én a haza nevében, az emberiség nevében szólítom fel, és feleletét legkésőbb ma 3 óráig elvárom.”

Az osztrák tábornok erre a következő választ küldte Görgeinek: „Felszólítom Önt, tábornok úr, hagyjon fel tüstént teljesen hiába való tüzelésével Buda várfalai ellen, mert másképp kénytelen



Alnoch ezredes robbantási kísérlete a Lánchídnál 1849-ben

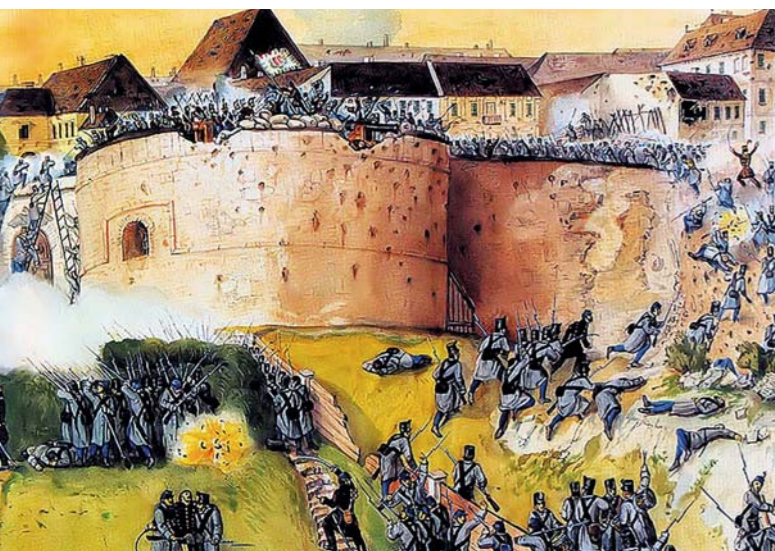
Forrás: Wikipedia

leszek néhány nap múlva Pestet szintén ágyútűzzel megtámadni, amihez oly hatalmas eszközeim vannak, hogy Pest romlása elérhetővé válik. S erre a támadásra már most is kényszerítetem, miután Pest felől ágyúkkal támadtak meg (ez hamis állítás volt – B. A.). [...] Ezért utolsó szavam: én ezt a helyet kötelesség és becsület szerint az utolsó emberig védelmezni fogom. Feleljen Ön róla, ha eközben a szép testvérváros áldozatul esik. Budán, május 4-én, 1849. Hentzi tábornok és várparancsnok.”

A válasz vétele után Görgei azonnal parancsot adott, hogy a Svábhegyre telepített ütegek kezdjék meg a tüzelést. Hentzi is tartotta magát ígéretéhez, és hozzáfogott Pest lövetéséhez. A kétségbeesett budai polgárok küldöttsége felkereste Hentzit, hogy felkérje Pest megóvására. A tábornok erre felolvasta nekik Görgei levelét, illetve az erre küldött választát, amihez hozzátette: „Ha az utolsó ember is elesett, magam veszem kezembe a kanócot, amellyel a világ nyolcadik csodáját, a Lánchídat magammal együtt a levegőbe röpiem.”

Május 8-án este a magyar ütegek újból megkezdték a tüzelést a vár ellen, mire Hentzi másnap reggel már gyújtó és romboló lövedékekkel bombáztatta Pestet. „182 töltött, 30 és 60 fontos bombát, 66 gránátot, 65 izzó és 206 tömör, összesen tehát 519 lövedéket röpített a város felé, melyek abban óriás pusztítást vittek véghez.”

Az osztrák tábornok Pest katonai szempontból értelmetlen bombázásával teljesen lerombolta az Al-Duna sor klasszicista palotáit. És nem elégedett meg Pest egy részének elpusztításával. Komolyan tervbe vette a magyarok legféltettebb kincsének, a Lánchídnak a felrobbantását is. A híd még nem készült



Buda ostroma 1849-ben (Than Mór festménye)

Forrás: Wikipedia



A hírhedt Hentzi-emlékmű

Forrás: FSZEK Budapest Gyűjtemény

el teljesen. Korábban az osztrák katonaság Pest felől például csak úgy tudott átkelni rajta, hogy az úttest szerkezeti elemeire deszkapallókat fektetett.

Hentzi szándékáról Clark Ádám, a híd kivitelezésének vezetője (William Tierney Clark névrokona) is értesült. A skót mérnök tudta, hogy a Lánchíd legsebezhetőbb pontjai a lánckamrák, amelyekben a lánccsöveket lehorgonyozva rögzítették. Ezekben a kamrákban a víz időnként felgyülemlt, ezért azt szivattyúkkal kellett rendszeresen eltávolítani. Clark összehívott néhány megbízható szerelőt és szivattyúkezelőt, majd elárulta nekik, hogy Hentzi a lánckamrák felrobbantásával akarja elpusztítani a hidat. A kiváló mérnök azt javasolta, rongálják meg a szivattyúkat, mert a víz így előnti a lánckamrákat, a katonák pedig nem tudják elhelyezni ott a löporos hordókat.

Amikor Hentzi megtudta, hogy a lánckamrák megteltek vízzel, azonnal Clark lakására küldte katonáit. Az inas azzal fogadta őket, hogy a mérnök súlyos beteg, és az ágyat nyomja. Az osztrákok erre hívták a szivattyúkezelőket, de azok nem tudták beindítani a gépeket. Hentzi dühöngött, és fogadkozott, hogy azért is felrobbantja a hidat.

A hídon az útpálya egy részét felszedték, majd a talajba süllyedő lánccsöveket mentén löporos hordókat helyeztek el, amelyekhez deszkákból hosszú, nyitott csatornát vezettek. Ebbe lőport szórta, hogy a robbantást távolról lehessen elvégezni. Hentzi a feladat irányításával helyettesét, Alois Alnoch ezredest bízta meg.

Május 13-án délután a magyarok a Gellért- és a Svábhegyről lőtték a várat, amire Hentzi azzal válaszolt, hogy tizenkilenc órától éjfélig bombáztatta Pestet. Május 21-én a honvédsereg döntő rohamra készült. Reggel fél ötre a vár déli része már a magyarok kezén volt. Nagysándor József tábornok ekkor ezt a jelentést küldte Görgei tábornoknak: „Reggel 5 órakor, május 21-én 1849. Ha Isten is úgy akarja, tartani fogjuk magunkat a várban, melynek egy részét, az ólak táját 9 zászlóalj hadtestemből már elfoglalva tartja. Honvédeim úgy küzdenek, mint az oroszok Nagy Sándor s. k.”

Hentzi tábornok sem tétlenkedett – kivont karddal, négy gyalogos század élén a Szent György téren összegyűlt honvédek ellen vonult. Ott azonban haslövést kapott és a földre zuhant, de még ebben az állapotában is rohamra buzdította katonáit. A halálosan sebesült tábornokot tisztjei egy kórházzá átalakított iskolaépületbe vitték. Ott adta át a parancsnokságot Alnoch ezredesnek.

Amikor a honvédsereg döntő rohamra indult, Alnoch egy tüzért küldött a löporos csatornához azzal a parancssal, hogy hajtsa végre a robbantást. Ő maga az egyik bástyáról nézte a műveletet. Ám a löporos csatorna egy helyen félrecsúszott, így a meggyújtott löpor nem érte el a hordókat. Alnoch minden áron robbantani akart, ezért lerohant a löporos csatorna épen maradt, rövidke részéhez, és égő szivarját a löporba dobta. A hatalmas erejű robbanás szétépte az ezredet, míg a hídban csak kisebb károkat okozott.

Bánlaky (Breit) József szavaival: „Alnoch ezredes, mielőtt Hentzi utolsó rendelkezését kezébe vette, végső elkéséredésében (...) a Lánchíd előkészített robbantóaknáit felé vette útját, s azokat gyors elhatározással saját kezével felgyújtotta, a következő pillanatban óriási dördülés moraja hasítja végig a levegőt, s nyomban utána vastag füstfelleg száll az égnek, a robbanás a remekműnek csak keveset ártott, Alnoch ezredes azonban a fölismerhetetlenségig összezepörkölt testtel ott terült el élettelenül a földön. Épp a robbantás idejében lépett a Pesten volt Szekulics dandár a hídra, hogy szintén Budára keljen át. Ha a robbantás sikerül, alighanem az egész dandár odavész.”

Görgei Artúr az életben maradt osztrákok életét megkímélte, és a haldokló Hentzinek is felajánlotta az orvosi segítséget, de ő elutasította azt. A Lánchíd sérüléseit később kijavították, és a hidat nem sokkal a szabadságharc leverése után, 1849. november huszadikán átadták a forgalomnak.

A bécsi udvar Heinrich Hentzi tábornokot hősi halottnak tekintette, és e felfogásának a Szent György téri Hentzi-emlékművel is hangsúlyt kívánt adni. A huszonkét méter magas, hatzögletű, neogótikus stílusú, baldachinos tornyot és a főalakot százhusz tonna vasból, a mellékalakokat pedig bronzból készítették. A hatóságok ismerték az emlékművel kapcsolatos közhangulatot, ezért állandó őrizetet rendeltek mellé.

A fővárosi polgárok, különösen a fiatalok többször is tüntettek az emlékmű ellen, és követelték eltávolítását. Szeless Adorján újságíró 1895. április elsején megpróbálta felrobbantani, de a gyenge robbanószer nem tett kárt benne. Három évvel később az emlékművet a hűvösvölgyi kadétskola kertjében állították fel, ahol 1918-ban egy vaskereskedő megrongálta. Végül 1920-ban a bronz mellékalakokat árverésen értékesítették, a vasanyagot pedig a Hungária ércöntődében beolvastották.

Bánó Attila

A magyar katonai múlt őre

Gabányi János, a Hadtörténelmi Levéltár és Múzeum alapítója

I. rész

A modern értelemben vett hazai katonai történettudomány létrejöttében és a magyar katonai hagyományok, tárgyi emlékek megőrzésében kiemelkedő szerepe volt olysói és héthársi Gabányi János magyar királyi ezredes, címzetes tábornoknak. A neves hadtörténésznek nemcsak a Hadtörténelmi Intézet és Múzeum, illetve a Hadtörténelmi Levéltár, de a magyar történettudomány és a katonai szakirodalom is sokat köszönhet.

Gabányi János 1871. július 27-én Szatmárnémetiben látta meg a napvilágot. Édesapja – szintén János – az 1848–49-es forradalom és szabadságharc huszár századosa, illetve ügyvéd és a város főbírája volt.

Miután elvégezte a középiskolát, az ifjabb Gabányi 1893-ban egyéves önkéntesként vonult be a magyar királyi szatmári 12. honvéd gyalogezred kötelékébe. Ez alatt az idő alatt annyira megszerette a hadsereg légkörét, hogy miután sikeresen letette a tartalékos tiszti vizsgát, 1896-ban tényleges állományba vetette magát és tartalékos hadnagyként hivatásos katonai pályára lépett. Ekkor került a magyar királyi kolozsvári 21. honvéd gyalogezred kötelékébe.

1897–98-han elvégezte a honvéd felsőbb tiszti tanfolyamot, ami után főhadnaggyá léptették elő és segédtisztként osztották be a 75. honvéd gyalogdandár törzséhez.

1900 és 1902 között elvégezte a bécsi császári és királyi Hadiiskolát, ami után vezérkari beosztást kapott a Monarchia közös hadseregében. Egy ideig a XII. hadtest parancsnokságánál, majd 76. honvéd gyalogdandár vezérkari tisztjeként teljesített szolgálatot. 1906-ban századosá lépett elő, és a magyar királyi nagyszabenyi 23. honvéd gyalogezredhez vezényelték csapat-szolgálatra. Ezt követően a kassai III. honvéd kerületi tisztiiskolában négy évig tanított hadtörténelmet, hadseregszervezést és katonai földrajzot. 1911-ben ismét a vezérkarhoz került, illetve a Honvédelmi Minisztérium 11. osztályán szolgált.



olysói és héthársi Gabányi János



A Hadilevéltár raktára az 1930-as években, és kiállítóterem a Mária Terézia laktanyában az 1920-as években

Forrás: honvedelem.hu



Emléktábla a Vérmező út 10-12. homlokzatán

LÁNGBA BORUL A VILÁG

Az első világháború kitérősekor Gabányi sem bújta az íróasztal fedezéke mögé: 1914. július 26-án a magyar királyi 102. népfelkelő dandár vezérkari tisztjeként vonult a keleti hadszíntérre. A harcok hevében rövid ideig a dandár parancsnoki teendőit is át kellett vennie, és végigharcolta a Kárpátok ellen intézett orosz offenzíva legkeményebb ütközeteit, az Uzsoki-hágótól a Sambor környéki csatáig.

Novemberben visszarendelték a fővárosba, majd a szegedi honvéd kerület vezérkari főnökévé nevezték ki. 1915-ben őrnagyi rendfokozatot kapott, és a pozsonyi honvéd kerület élére helyezték, ám nem maradt sokáig a hátszágban. 1917-ben visszakerült a szatmári 12-esekhez, és előbb zászlóalj-, majd helyettes ezredparancsnokként vett részt a csaknem egy hónapig dühöngő tízedik isonzói csatában. Erdemei elismeréséül alezredessé léptették elő, majd a VII. hadtest kiképző csoportjának parancsnokává nevezték ki. Ezt követően az Isonzó-hadseregbeli mentalakulatok szemléelőjének helyettese lett.

Minősítésében így jellemezték a feljebbvalói: „Szilárd jellem, igen jó szellemi képességgel, katonailag igen képzett, szorgalmas, ügybuzgó, a tisztikar vezetésére alkalmas, magatartása kifogástalan, igen illedelmes, előzékeny, jó bajtárs.” Hősiességével többek között kiérdemelte a Vaskorona-rend III. osztályát, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét, a III. osztályú Katonai Érdemkeresztet és a Károly Csapatkeresztet.

1918 elején már vezérkari főnöki beosztásban térhetett vissza a pozsonyi kerületi parancsnoksághoz, ahonnan hamarosan ismét a Honvédelmi Minisztériumba, az 1/a. osztályra vezényelték. Itt a háborús katonairodalom, illetve a hadtörténelmi alcsoport ügyeit intézte. Itteni munkája során Aggházy Kamil ezredessel közösen határozta el, hogy a különféle hadtörténelmi munkát végző alosztályok és csoportok egyesítéséből, illetve munkájának összehangolásával létrehozza a Monarchián belüli önálló magyar nemzeti identitás szempontjából nélkülözhetetlen, és különböző formában már 50 éve tervezgetett hadtörténelmi múzeumot és hadi levéltárat.



Az épületet ma már a Honvédelmi Minisztérium használja

SZIKLA A HÁBORGÓ TENGERBEN

Az 1918 novemberére beérő szervezésre árnyékot vetett a Károlyi Mihály-féle őszirozsás puccs, a világháborús vereség és az országvesztés ódioma. A nehézségek ellenére az intézmény – akkor még Magyar Királyi Hadtörténelmi Levéltár és Múzeum néven – megkezdte a működését, Gabányi János vezetésével.

A sokat látott parancsnoknak nem volt könnyű dolga: az intézmény elhelyezését nem sikerült egységesíteni, így a gyűjtemény és a munkatársak egy része az Üllői úti Mária Terézia laktanyában, a másik része az Országos Levéltár új, Bécsi kapu téri épületének harmadik és negyedik emeletén – télen fűtetlen termekben – kapott ideiglenes szállást. A másik, leküzdhetetlen akadály a frontokról többnyire rendezetlenül hazaözönlő alakulatok iratainak és relikviáinak végleges elkallódása, megsemmisülése, és – nem utolsósorban – az ország területének idegen megszállás alá kerülése volt.

1919-ben ezt csak fokozta a proletárdiktatúra kikiáltását követő helyzet: ekkor az intézmény már meglévő anyagát előbb a kommunisták, majd a megszálló román csapatok dézsmálták meg. Az, hogy ebből bármi is megmaradhatott, kizárólag Gabányi erélyén és tapintatán múlt. Emellett állandó volt az intézmény forráshiánya, de elmaradt a legfelsőbb katonai vezetés erkölcsi és szakmai támogatása is, ami legalább annyira fontos volt, mint az anyagiak.

Gabányit a zűrzavaros időkben a nemzeti felkelést tervező tisztek többször is felkérték, hogy álljon a szervezkedő ellenforradalom élére, ám a népköztársasági, majd a vörös detektívek olyan szoros megfigyelés alatt tartották, hogy kénytelen volt tétlenül szemlélni az eseményeket. A románok kivonulását követően viszont azonnal nekilátott a különböző tárgyi emlékek és iratforrások rendezésének és összegyűjtésének.

(Folytatjuk)

Tari Tamás

Végleg bezárhat a legendás könyvesbolt

Június végén végleg bezárhat a Püski Kiadó Krisztina körüti könyvesboltja. Püski István kiadóvezető a Várnegyednek azt mondta: már nem bírták az egyre nagyobb fenntartási költségeket, az olvasás és a könyvkiadás pedig visszaszorulóban van. A magyar nemzeti kultúra jelentős képviselőjének számító kiadó viszont tovább fog működni.

Június végén végleg bezárhat a Püski Kiadó budapesti, Krisztina körüti könyvesboltja – erősítette meg a Várnegyednek Püski István kiadóvezető. Hangsúlyozta, hogy a Püski Kiadó, a magyar nemzeti kultúra meghatározó képviselője viszont bizonyosan nem szűnik meg, „azt nem engedhetem meg a családi hagyomány miatt”.

Püski István azt mondta: azért kényszerültek a bezárás mellett dönteni, mert a könyvesbolt fenntartása egyre drágább, havonta mintegy másfél millió forint, egyre többet kell fizetni a rezsizért és két embert is foglalkoztatnak az üzletben.

Kitért arra is, hogy a könyvkiadás – bár megszűnni nem fog, de – válságban van, az emberek ma már kevésbé forgatnak könyveket, inkább számítógépen és telefonon olvasnak, ott is inkább híreket vagy a munkájukhoz szükséges információkat.

Püski István szerint a Püski Kiadó a nemzettudat kiadója. „Mottóm, hogy a magyarságunkat, a magyar kultúránkat megőrizve lehetünk európaiak” – vallja. Ezzel kapcsolatban viszont azt is megjegyezte: a magyarságtudat is kopik, lassan senkit sem érdekel, hogy Európán belül magyarok vagyunk. Sokszor felmerül a kérdés, miért kell magyarkodni? – jegyezte meg.

A magyar könyvpiac egyik legrégebbi és legikonikusabb szereplőjének a forgalma az elmúlt tíz évben évente átlagosan tíz százalékkal csökkent. Könyveiket jelenleg 60–70 százalékos kedvezménnyel árulják, és azok így sem fogynak eléggé.

A Püski Kiadót 1939-ben Püski Sándor alapította, vagyis 85 éve működik, s bár 1950 és 1970 között be voltak tiltva, Püski Sándor a feleségével 1970-ben az Egyesült Államokba emigrált, és a hetvenes években New Yorkban működtek tovább



Állandóság a változó világban: a bolt jórészt ma is úgy fest, mint ezen a 2003-as felvételen

Fotó: Tóth Tibor

mint magyar könyvesbolt. A kiadó 1989-ben tért vissza Budapestre, Krisztina körüti könyvesháza a népi irodalom szellemi örökösei gyűjtőhelyének számít – olvasható a kiadó honlapján.

Az alapító munkáját később fiai, Püski László és Püski István, valamint unokái: Püski Atilla és Püski Csaba segítették és folytatják. Könyvkiadói profiljuk a régi. A Magyar Élet Kiadó idején közreadott kiadványaikat ismét megjelentették, de újabb műveket is kibocsátanak, többek között Csoóri Sándor, Für Lajos, Bíró Zoltán, Fekete Gyula, Nagy Gáspár, Döbrentei Kornél és Cey-Bert Róbert Gyula több művét. **SG**

Budavár lepipálta a Rózsadombot, egekben a lakásárak

Változott a legdrágább kerületek sorrendje: 3,31 millió forintos árral már az I. kerületben kéri a legtöbbet a fejlesztők egy új építésű lakás négyzetméteréért. Nem is csoda, hiszen az V. és XXI. kerület mellett itt indult el a legkevesebb ilyen projekt, mindösszesen kettő – derül ki az Otthon Centrum (OC) legfrissebb felméréséből. A II. kerület 3,15 millió forintos árral ugyancsak megelőzte az V. kerületet, amely 3,081 millió forintos átlagos négyzetméterárral a harmadik legdrágább kerület. A Hegyvidék, vagyis a XII. kerület sincs sokkal lemaradva, 3 millió forint közeli négy-



zetméterár jellemzi a városrészt. A budai és a belvárosi kerületek többségében valamivel 1,5 millió forint felett alakult az új építésű lakások átlagos négyzetméterára. A legolcsóbb kerület Soroksár, 1,08 millió forintos átlagértékkel. A fővárosi új építésű lakások négyzetméterára pedig 1,655 millió forint.

Budapesten jelenleg 337 lakásberuházás zajlik, ez 25 ezer lakás megépülését jelenti. A túlárzottság azonban továbbra is probléma: az eladási árhoz képest átlagosan 5-15 százalékkal magasabb áron kerülnek piacra az ingatlanok.



Viharos századot megélt címerek

Sajnos nem minden festett üveglak menekült meg a XX. század viszontagságai között

Korának egyik leginkább elismert és sokat foglalkoztatott üvegfestője és mozaikművésze volt Róth Miksa, aki számos hazai és külföldi középület, templom, palota, magánház és síremlék belső díszítésében vett részt. Egyik legnagyobb munkája a Bécsi kapu téri levéltári palotához kötődik, ahol az üveglakok száz éve hirdetik művészetét.

Visszaemlékezései szerint Róth Miksának 55 városban 94 épületben található jelentősebb üvegfestészeti műve, de zsidó vonatkozású munkáinak pontos számát sohasem közölte – bocsátotta előre Garadnai Zoltán, a Magyar Nemzeti Levéltár főlevéltárosa. A szakember elmondta, a művész legtávolabbi alkotása a mexikóvárosi nemzeti színházban látható, de jelentősebb mozaikművei tíz város 29 építményében jelen vannak.

Róth Miksa József üvegfestő, mozaikművész 1865. december 26-án született Pesten zsidó családban, majd kikeresztelkedett. A családi hagyományokat követve apja műhelyében tanult, de már a nagypapa is ezzel a mesterséggel kereste kenyerét. A korszak szokásainak megfelelően a fiatal Róth Miksa külföldi tanulmányutat tett, amelynek során tovább ismerkedett az üvegfestő művészettel. Hazatérve különleges színű és fajtájú üvegek előállításával nemzetközileg elismert színvonalra emelte a magyar üvegfestészetet, műhelye 1885-től állt fenn. Munkásságára kezdetben a historizmus, később a szecesszió volt hatással. Dekoratív festéssel is foglalkozott, ő készítette a budapesti Szent István-bazilika, az Országház, a Magyar Nemzeti Bank üveglakait is.

Garadnai Zoltán kifejtette, hogy Róth Miksa munkái között kiemelte helyet foglalt el a Magyar Nemzeti Levéltár Országos Levéltárának Bécsi kapu téri palotája, amelynek belső díszítési munkálatai 1923 és 1929 között zajlottak. – Az épület ornamentikus és heraldikai faldíszei, a kutatóterem és a lovagterem bútorai, illetve az üveglakok városi címerképei Róth Miksa és munkatársai tehetségét, művészi képességeit és hozzáértését bizonyítják – mutatott rá.

A Bécsi kapu téri palota átadása és belső díszítésének befejezése után néhány évvel kirobbant a második világháború, amelynek végén, 1945 első heteiben komoly sérülést szenvedett az Országos Levéltár épülete. A címeres üveglakokat azonban szerencsére 1944-ben kiemelték a helyükről, így a pincében vészték át Budapest ostromát. – Sokkal nagyobb veszélynek voltak kitéve 1948 és 1951 között, amikor az új rendszer képviselői a múlt eltörlésének szándékával az épület szekkóinak lefestését és az üvegtáblák eltávolítását tervezték. Ez az elképzelés szerencsére nem valósult meg – hangsúlyozta Garadnai Zoltán. Az üveglakok egy része azonban így is áldozatul esett a politikai változásnak, mert a „feudális múltat utaló színes üveglakok” egy részét leszerelték. Aztán jött az újabb csapás, alig fejeződtek be ugyanis a Bécsi kapu téri palota 1945 utáni újjáépítési munkálatai, kitört az 1956-os forradalom. S a szabadságharc alatt, november 6-án a nyugati szárnyat harcokszínterévé találta el. Ekkor a nyolc előcsarnokbeli címeres ablak komoly károkat szenvedett, a harmadik emeleti keleti ablak – ez Miskolc, Debrecen és Nagybánya címereit tartalmazta – pedig megsemmisült.

Ma 27 ablakon 53 címer látható, amelyekből 36 nem a mai Magyarországon található városok címere. Ma már nincs meg Jászberény, Nyíregyháza, Vác és Varasd címere, de Késmárk, Szabadka és Zólyom címereit is csak a tervrajzokból ismerjük, miközben Trencsén címerének vázlata nem maradt meg.

Róth Miksa üveglakait, sok más páratlan értékkel, látnivalóval meg lehet tekinteni, akár épületvezetés mellett, a levéltári palotában.

Várnegyed

Pánikbetegség

Nem csupán divatos öndiagnózis

A pánikrohamok, a pánikbetegség egyre több embert érintenek, bár sokan még mindig „hisztinek”, egyfajta divathóbortnak gondolják, ha valaki pánikbeteg. Holott ez egy valódi, sokszor igen ijesztő tünetekkel járó betegség, amelyet pszichiáter diagnosztizálhat, és indíthat el egy összetett kezelést. Ennek lépéseiről adott felvilágosítást dr. Veres Andrea főorvos, a Pszichiátriai Központ pszichiátere.

A PÁNIKROHAM SÚLYOS FÉLELMET GENERÁLHAT

A pánikroham egy váratlanul érkező, intenzív epizód, ami néhány percre tart és jellemzően 20-30 perc alatt teljesen megszűnik. Ez nagyon ijesztő helyzet, ami azonban fizikailag nem veszélyes, viszont egyre többeket érint. Statisztikák szerint 100 emberből 1-3 személy él pánikbetegséggel.

– A pánikroham nagyon erős testi tüneteket képes okozni, megjelenhet többek közt erős szívdobogás, intenzív diszkomfortérzés, légszomj, gombócérzés a torokban, izzadás, remegés, szájszárazság, zsibbadás, hányinger, hányás, mellkasi fájdalom, zavarodottság. Nagyon jellemző, hogy a páciens elkezd félni attól, hogy elveszíti a kontrollt, és olyan erős katasztrofizáló gondolatok uralják el, hogy szó szerint halálfélelme van. Természetesen nem mindenkinél jelenik meg minden egyes tünet, de ha legalább négy jelentkezik, akkor már pánikrohamról lehet beszélni.

KI KELL ZÁRNI A SZERVI OKOKAT

Nagyon fontos, hogy ilyen tünetek esetén forduljunk orvoshoz, hiszen első lépésként ki kell vizsgálni, nem szervi ok áll-e azok hátterében. Már csak azért is veszélyes az öndiagnózis, mert ha a rosszul élnék esetleg kardiológiai vagy hormonális oka van, csak ront a helyzeten, ha „pánikbetegként” könyveljük el magunkat. A legalapvetőbb vizsgálatok ilyenkor a vérnyomásmérés, a laborvizsgálatok, a vércukorszint ellenőrzése, a pajzsmirigy működésének vizsgálata és az EKG. Ha kiderül, hogy nincs fizikai ok a háttérben, pszichiáterhez érdemes fordulni, aki felállíthatja a valódi diagnózist.

– A diagnózis felállításához nem csupán a tünetekre kérdezzük rá – bár azok sokszor nagyon árulkodóak –, de olyan kérdéseket is felteszünk, mint például hogy kimenekült-e már a páciens egyes helyzetekből attól tartva, hogy pánikrohama lesz, alkalmaz-e például gyógyszert, alkoholt, hogy elkerülje a rohamot – ismertette Veres doktornő. – Olyan kérdéseket is igyekszünk körbejárni, hogy van-e más ismert pszichés-mentális problémája a páciensnek, hiszen ezeket is figyelembe kell venni a későbbiekben.



GYAKRAN A KOMPLEX KEZELÉS A CÉLRAVEZETŐ

– Ha valakinél felállítjuk a pánikbetegség diagnózisát, több eszköz áll rendelkezésünkre a segítséghez, hiszen a gyógyszerek mellett bizonyos terápiás lehetőségek, leginkább a kognitív viselkedésterápia és a különböző relaxációs technikák is segíthetnek – hangsúlyozza a pszichiáter. – A gyógyszerek közt vannak olyanok, amelyeket megelőzési céllal rendszeresen kell szedni, és vannak roham esetén alkalmazandó szerek. Emellett hosszútávú hatékony segítséget adhatnak a terápiák. A kognitív viselkedésterápia például több ponton is be tud avatkozni a pánikbetegség hátterében meghúzódó téves működésbe: például korrigálni tudja azt a hibás értelmezést, amit a testi érzések keltenek a kliensben, ki tudja kapcsolni azt a folyamatos készenléteket, amivel a kliens a „veszélyes” testi érzeteit monitorozza. A szorongás oldására kitűnő eszköz lehet továbbá számos relaxációs technika. A kitartó, komplex kezelés eredményezheti azt a stabil képességet, amellyel a kliens ellenőrzése alatt tudja tartani a korábban kontrollálhatatlan érzéseit, értelmezéseit, ezzel gyakorlatilag kiiktatva a pánikrohamokat.

(x)

Betömték a Somlói út alatti óriásüreget



Megszüntették a Somlói út alatt húzódó, ötszáz köbméteres üreget a Mathias Corvinus Collegium (MCC) új, Gellért-hegyi kampuszának építése során. A nagy és szabálytalan alakú, a Somlói út teljes szélességében elhelyezkedő bányáreg felett 2002-ben egyszer már beszakadt az út, és éveken át fennállt a veszélye, hogy ez újra megtörténik. Az I. és a XI. kerületi önkormányzat szakembereivel való együttműködésben áprilisban megtörtént a 49–53. szám alatti építési területre nyíló üreg tömedékelése – számoltak be a beruházás honlapján.

Hozzá tették, hogy a feltöltést több szakaszban és feltöltési pontonról, folyamatos

ellenőrző vizsgálatok mellett, egy speciálisan ilyen munkálatokra kifejlesztett, korábban is eredményesen alkalmazott úgynevezett habbeton technológiával végezték.

Az MCC december közepén jelentette be, hogy a nagyszabású beruházás első lépéseként hamarosan megkezdődik az egykori Munkásörtség székházának is helyet adó épületek bontása a Somlói úton. A helyszíni munkálatok idén februárban kezdődtek az állapotfelméréssel. A bontási, valamint a jövőbeli építési munkálatokat a helyi önkormányzatokkal folyamatosan egyeztetve végzik.

VN

Gyanús emailben érkezik a csalás

Nyilván mindenki kapott már ismeretlen feladótól érkező emailt. Ezek jó részét meg is nyitjuk, hiszen gyakran megtévesztő a feladó neve vagy a levél tárgya. A csaló szándékú küldők kihasználják, hogy az emberek sokszor adnak-vesznek kisebb-nagyobb használt és új dolgokat az interneten. Az első üzenetben a csaló azt írja, hogy szeretné megvásárolni az általunk meghirdetett terméket, és ehhez személyes adatainkat kéri. Ekkor már gyanút foghatunk, hiszen ha van is meghirdetett eladó tárgyunk, azal kapcsolatban mindig az eladó platformon keresztül érkezik üzenet. Emailcímünk, telefonszámunk és jelszavaink nagyon értékes adatok a csalók számára, sose adjuk meg annak, aki ezt ismeretlenül kéri.

Egy másik, több éve létező, most mégis megint sokszor felbukkanó csaló gyakorlat a (látszólag) számlavezető bankunktól érkező telefonhívás. Legutóbb a Nemzeti Védelmi Szolgálat (NVSZ) figyelmeztetett arra, hogy a csalók az Anydesk nevű képernyőmegosztó programot próbálják meg letölteni az áldozattal, hogy teljes hozzáférést kapjanak a számítógépéhez, mobiltelefonjához. Az NVSZ szerint számos olyan áruklódó jel van, amelyből pillanatok alatt kiszűrhető, hogy átverésről van szó. Például legyen azonnal gyanús, ha nem kérhető visszahívás, ha erőszakosan tesznek fel kérdéseket, ha sürgetik, vagy csak rövid időkeretben adnak a döntésre, cselekvésre. Figyelem, a bankok sosem kérik ellenőrzésre bankkártyaszámunkat, jelszavunkat!

kuthi

Gyümölcsfákat ültettek a fitnessparkban

A Főkert, közösen a 10 millió Fa Alapítvánnyal „Gyümölcsöző Tabán” néven közösségi minigyümölcsöskertet telepített a Tabánba. Tíz gyümölcsfát és harminc gyümölcsstermő cserjét ültettek közvetlenül a fitnesspark melletti szabadfűves részre. Van köztük jonatan alma, nyári kálmán körte, besztercei szilva, egres és fertődi feketebizli is – mindegyik ellenálló a betegségekkel, kórokozók szemben, így a tervek szerint nem lesz szükség a permetezésükre. Az ültetés előtt a talajt előkészítették, komposzttal kevert termőföldbe ültették el a cseméket, s bár néhány gyümölcs már idén beérhet, bő termés csak néhány év múlva várható. Addig is azt kérik, mindenki vigyázzon a frissen ültetett fiatal fákra, és a kutyáknak se hagyják, hogy kárt tegyenek bennük.

A Főkert ígérete szerint a következő hetekben tizenöt fával bővül a Vérmező, a Dózsa tér, a Lovas út és az Európa liget. Emellett a kerület nyolc fát ültet a Magas utca, Linzi lépcső, Mikó utca, Czákó utca, Orom utca és Zsolt utca környékén a tavaszi időszakban.

HÉTVÉGÉN CSAK CÉLFORGALOM

Május 1. és augusztus 31. között hétfőként ismét csak a célforgalom, valamint a BKK járművei és az engedéllyel rendelkező autók használhatják a Lánchíd utcát. Mivel a Lánchíd rekonstrukció tavaly befejeződött, a Budapest Közút hétfőként ismét korlátozza az útszakasz átmenő forgalmát, amelyet az I. kerületi képviselő-testület is támogatott.

Tetőparkoló nyílt a Mészáros utcai Aldinál

A Mészáros utcai Aldi élelmiszer-áruház sorompórendszerrel és más szükséges elemekkel (világítás, kamerarendszer, bejárólépcső-tároló) telepít, hogy nyártól a tetőparkoló készen álljon az autók számára. A kérdéses helyszín az egykori Duna TV székház, ma SZFE kétszintes, sokáig kihasználatlan parkolóterület.

INTERJÚ

M I Ó S L E S Ű L T P
 A G E A Z Á G Y Ű Z O
 L V A F V O X I G É N
 N P I R I T F A Z S C
 Y Á U A A S I M Z O
 Ü M R N I T Ö Y I A L
 S Ó B K A A A R N K L
 Z L Á K R I A K T T I
 Í Z N Ö D P G V A E G
 T Á U N I Ú H Á T R A
 Z G S Y H R A Z M M Z
 A Z Ó V T A N I E M I

Keresse nyolc irányban a megadott szavakat az ábrában, és húzza át őket! A fel nem használt betűkből a poént olvashatja össze!

A sci-fi magazin szerkesztőségébe munkatársakat keresnek. Az állásinterjú megkezdik a jelentkezőt:
 - Mondja, hisz Ön a repülő csészealjokban?
 - Hát persze!
 - Látott is már repülő csészealjakat?
 - ...

- ÁGYÚZ
- AKNÁZ
- ÉSZAK
- FRANK
- GARAT
- GÁZLÓ
- HÁTRA
- HIDRA
- IGAZI
- IPARI
- IRKÁL
- KISFIÚ
- KÖNYV
- KVÁZI
- LESŰL
- MÁGIA
- MINTA
- MURVÁS
- NYITVA
- NYÜSZÍT
- OXIGÉN
- PIRIT
- PONCOL
- RAKAT
- RÚPIA
- SÖRTE
- SZAFT
- SZOFI
- URBÁNUS

SUDOKU

Írja be a sorokba és oszlopokba egytől kilencig a számokat, de úgy, hogy a sorokban, az oszlopokban, és a 3x3-as kis négyzetekben minden szám csak egyszer szerepelhet!

4	6	9		5	3
8		5		9	
	1	5	3	4	6
6	4		7	1	
2				4	3
1	5	2			
3			9	8	7
7				3	8
9			1		3

2			4	8	1
			3		9
	4	5		2	7
			4	8	
3	2		7	9	
	8	9			
			8	7	6
	6				
7	1	3			

	2	3			
7	4				6
1		5	7		4
					7
					4
			6	8	
2		4		5	9
	5		7		
9		1	8		

Megfirtések - SKANNING: - Elromlott ez a világ, sehol sem találok egy tisztességes kálapost!

SZÖKRESZT: - Milyen élvezet az a világ, ahol nem találom azóta nem

A BUDAVÁRI ÖNKORMÁNYZAT EGÉSZSÉGÜGYI SZOLGÁLATA

SZAKORVOSI RENDELŐINTÉZET

1122 Budapest, Maros u. 16/b.
 Központi időpontfoglalás:
 06-70/657-1249; 06-70/657-1245
 H-Cs: 7.30-16.00 óráig,
 pénteken 7.30-14.00 óráig
 e-mail: info@marosrendelo.hu
 www.marosrendelo.hu
 Vezető:
 dr. Bodroghelyi László főorvos

FELNŐTT HÁZIORVOSI RENDELŐK

1015 Budapest, Csalogány u. 22-24.
 1013 Budapest, Attila út 63.
 1014 Budapest, Tárnok u. 9-11.
 1016 Budapest, Zsolt u. 6.

GYERMEKORVOSI RENDELŐK

1012 Budapest, Mikó u. 12.
 Telefon:
 06-1/375-7173,
 06-1/375-7539
 1011 Budapest, Markovics I. u. 2.
 Telefon:
 06-1/202-0937,
 06-1/201-6162

CSALOGÁNY UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

1-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Zempléni Tibor
 Tel: 06-1/201-3392

2-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Nagy Ágnes Helga
 Tel: 06-1/770-1056

3-as felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Mezösi Károly
 Tel: 06-1/201-3762

4-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Majoros Márkó
 Tel: 06-1/201-5415

5-ös felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Antal Dániel
 Tel: 06-1/201-5415

6-os felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Bodroghelyi László
 Tel: 06-1/201-7125

ZSOLT UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

7-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Csupor Emőke
 Tel: 06-1/375-0002

8-as felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Nagy János
 Tel: 06-70/428-4629

9-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Papp Viktória
 Tel: 06-1/375-6551

10-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Borcsányi Judit
 Tel: 06-1/375-6046

11-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Lukács Imre
 Tel: 06-1/375-6046

12-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Kálmán Eszter Anikó
 Tel: 06-1/213-7334

13-as felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Fejéregyházi István
 Tel: 06-1/375-6551

TÁRNOK UTCAI HÁZIORVOSI RENDELŐ

14-es felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Szabó Krisztina
 Tel: 06-1/356-7125
 Tel: 06-20/598-0677

15-ös felnőtt háziiorvosi körzet
 Dr. Vasadi Ágnes
 Tel: 06-1/356-7125,
 06-30/845-1854

ÜGYELETEK
 Éjszakai- és munkaszüneti ügyeletek
 I. és XII. kerületiek részére
 Tel.: 06-1/212-6636

Gyermekorvosi ügyelet
 Észak-budai Szent János Centrumkórház, 24. épület (1125 Budapest, Diós árok 1-3.)
 Telefon: 06-1/212-5979
 Rendelési idő: H-P 20.00 - 8.00, hétvégén és munkaszüneti napokon folyamatosan, 24 órás ellátásban.

További információ:
www.marosrendelo.hu

Megtalálja a Várnegyedet online is:
varnegyed.hu
[facebook.com/varnegyed](https://www.facebook.com/varnegyed)

A MÁRAIKULT MÁJUSI PROGRAMJAI TÖVÁBBI HELYSZÍNEINKEN

Várnegyed Galéria

05.10.
18:00 **Lenyomataink**
kiállítás megnyitó



Tér-Kép Galéria

05.10.
18:00 **Medcalf Laura – EFEMER**
kiállítás megnyitó



Virág Benedek Ház

05.08.
19:00 **Kaland Barátom**
Másik János estje

05.11.
15:00 **HangszerVándor**
Interaktív gyerek előadás

05.15.
19:00 **Nők az élet élén**
Trokán Nórával az
önazonosságról

05.16.
18:00 **Kenyér- és sajtkóstoló**



Jókai Anna Szalon

05.07.
18:00 **Csajkovszkij és a kortársak**
születésnap komolyzenei koncert

05.10.
19:00 **Lenni vagy nem lenni?!**
beszélgetés Auksz Évával
és Őze Áronnal



További részletek a www.maraikult.hu weboldalon.